243
V

N:o 243

folia 49

compactura munitus m. octobri 1903

Sub Anno domini Millesimo cccc° xxj° Rectore huius alme vniuersitatis
existente Magistro Johanne de Radochonycz Sacre theologie Bacc
Sub Reuerendo Magistro Nicolao de Lubeschycz pie recordacionis
protunc decano fautore ac promotore suo singularissimo Nicolaus
de Monsterberg ad gradum Bacc est promotus Post hec vero vsque ad hoc
tempus lectiones et exercicia gradum facultatis magisterii concernentes
vel concernencia iuxta statutorum canones maiori cum qua potuit
diligencia secundum hunc audiuit seriem
Et primo audiuit x libros Metha^ce post Reuerendum Magistrum Mathiam
de Labaschyno in comutacione estiuali in lectorio Arcium qui incepit
feria 3 post [illegible] comutacionis et finiuit secundum statuta
Item a Magistro paulo pyskowycze 10 libros Ethicorum in lectorio
Theologorum qui incepit
Item ab eodem 8 libros Phisicorum per comutacionem yemalem in lectorio
Arcium qui incepit
Item audiuit ab eodem duos libros de generacione et corrupcione per
comutacionem estiualem qui incepit
4or libros methaurorum
Item audiuit a Magistro petro Brater de Cracouia per comutacionem yemalem
in lectorio [illegible] qui incepit feria [illegible] post comutacionem et finiuit [illegible]
Item a Magistro Blasio de [illegible] 4 libros de celo et mundo per comutacionem
yemalem in lectorio [illegible] qui incepit post festum galli et terminauit secundum statuta
Item a Magistro Johanne dambrowka protunc decano audiuit 8 libros politicorum
per comutacionem estiualem in lectorio Arcium qui incepit in die comutacionis et finiuit secundum statuta
Item a Magistro Johanne de [illegible] 2 libros [illegible] in lectorio Theologorum per comutacionem
yemalem qui incepit in die comutacionis et finiuit secundum statuta
Item a Magistro Clemente de Brega audiuit Arismetricam communem in lectorio
Theologorum qui incepit Item ab eodem musicam muris in eodem lectorio per eandem
comutacionem qui incepit ante [illegible] et finiuit secundum statuta
Item a Magistro paulo de [illegible] audiuit perspectiuam communem in lectorio Theologorum
per comutacionem yemalem qui incepit [illegible]
Item a Magistro petro de Swanow audiuit Theoricam planetarum per comutacionem
yemalem in lectorio pro valuam qui incepit
Item ab eodem 2 libros Euclidis in lectorio Arcium [illegible]
Item a Magistro Johanne de Schadek audiuit libros priorum [illegible]
in lectorio pro valuam qui incepit [illegible]
Item a Magistro Johanne dambrowka audiuit exercicia veteris artis
per comutacionem yemalem qui incepit feria 2a post Galli et finiuit secundum statuta
Item ab eodem exercicium noue loyce per comutacionem estiualem qui incepit et finiuit
secundum statuta

Anno [illegible] In nomine domini amen. Anno domini millesimo [illegible] In nomine domini nostri [illegible]

Item a magistro Nicolao de Bressa audivit textum methaphisice qui incepit in commutationem yemali in lectorio archiepiscopalis et finivit in superiori lectorio per commutationem estualem

Item ab eodem audivit textum de celo et mundo in lectorio archiepiscopalis per commutationem yemalem qui incepit feria 3a post [illegible] commutationis et finivit quinta feria post [illegible]

Item a magistro Mathia de Labaschino textum meth[aphisice] in lectorio theologie per commutationem estualem qui incepit

Item ab eodem textum prior[um] [illegible] in lectorio archiepiscopalis per commutationem yemalem qui incepit

Item a magistro Clemente de Bressa textum phisicorum per commutationem estualem qui incepit

Item textum de anima ante gradum baccalariatus a magistro Nicolao de Lebeschitz per recordationes qui incepit et finivit secundum statuta

Item textum phisicorum a moderno decano

Item textum de generatione et corruptione a magistro Georgio de Zara qui pronuntiando exposuit in lectorio archiepiscopalis qui incepit [illegible] [illegible] et finivit [illegible]

Sub venerabili viro domino Caspar de Kewnbarg
decretorum licenciato ac scolastico Cracoviensi
pro tunc rectore huius alme universitatis existente
est matriculatus anno domini millesimo quadringentesimo
quinquagesimo nono comutacione estivali
lectiones vero gradum baccalariatus concernentes
hoc ordine exaudivit Et primo

A Magistro
Petro de Stanstockow lecturam tractatum Petri Hispani
Johanne de Llowicz lecturam parvorum logicalium
Petro de Mstzhiczow lecturam veterisartis
Luca de Sandomiria lecturam spere materialis — hyemali
Stanislao de Lepole lecturam phisicorum — estivali
Dominico de Szelnow lecturam priorum — hyemali
Clemente de Borcz lecturam Ganfredi Comm — estivali
Petro de Stanstockow lecturam posteriorum taci — hyemali
Gasper de Nysa lecturam elencorum — estivali
Johanne de Draszna lecturam de anima — hyemali

A Baccalario — estivali
Nicolao de Posnania lecturam geometrialis — hyemali
Johanne de Ghrelicz lecturam Donati
Stanislao de Tarnow lecturam secunde partis — [illegible]

Item hiis stetit in exercicio
Stanislao de Krzeszyn baccalario [illegible] in exercicio parvorum
Cum eodem in exercicio veterisartis
Item eodem in exercicio Nove logice
Nicolao de Szeszowicze in exercicio de anima
Johanne de Busko in exercicio Donati
Tunc vero cum venerabili viro Magistro Johanne de
Sumirfadrsclavia facultatis arcium decano in
exercicio phisicorum

2

Bartholomeus
de Jaroszkin Stano
ad sanctam Annam

[illegible]
[illegible]

Sieradzka z r. 1459.

A magistro
- ...
- Vincentio
- Wenceslao
- Johanne
- Johanne
- Vincentio
- Jacobo
- Bartholomeo
- Johanne

de
- ...
- Kroff
- Cracovia
- Wladislawia
- Glogovia
- Kroff
- Gostinin
- Znanne
- Stanicza

lecturam
- Tractatum spere
- veteris artis
- de anima
- posteriorum
- priorum
- Gamfredi
- priorum
- Ethicorum

Communitate
- Hyemali
- Estivali
- Estivali
- Hyemali
- Hyemali
- Hyemali
- Estivali
- Estivali

In diebus Canicularibus

A baccalario
- Georgio
- Stanislao
- Blasio
- Jacobo

de
- Bytom
- Olomunc
- Nisso
- Nisso

lectura
- Donati
- Sedulii
- Computi
- Peregrinacionis

Cum his steterunt in exercitiis

A magistro
- Johanne
- Alberto
- Jacobo
- Nicolao
- Bartholomeo
- Jacobo

de
- Glogovia
- Brudzewo
- Gostinin
- Pilzna
- Gnesna
- Gostinin

in exercicio
- Donati
- Porfirii
- veteris artis
- de anima
- Sedulii
- Novi logici

Commune
- Hyemali
- Hyemali
- Estivali
- Estivali
- Estivali
- Hyemali

Cum vero cum venerabili viro Magistro Stanislao de Cracovia mediante Baccalariorum nunc facultatis artium decano in exercicio philosophorum

... 1480

Anthonius de Albaregali in Bursa Hungarorum

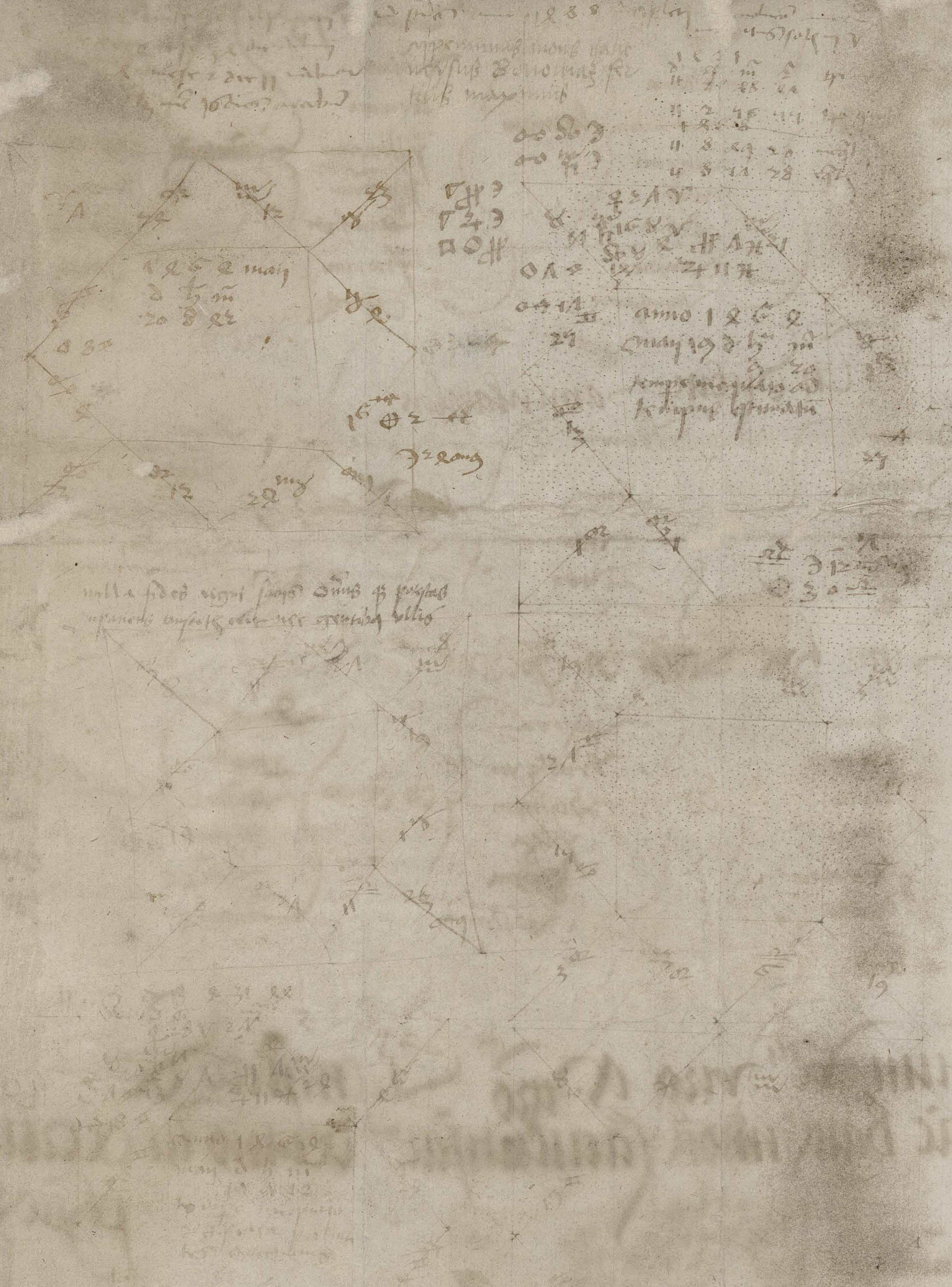

[illegible]

Pro forma die dominico prandijs immediate p[…]
artium liberalium Baccalarius has infrascri[…]
questiones Quarum prima erit hec Vtrum [..]
a materia re et ratione Altera vero erit hec [..]
revolutiones convenientes hominibus inve[…]
phismatibus vero duobus more solito predic[…]
erit hec Monis erat persis duabus tunc tem[…]
ma domum est oratio congrua plena Secun[…]
rium est contingens :

In lectorio The[…]

4

Cras immediate post primam missam ad Sanctam Annam
Magister Leonardus de Cracovia has subscriptas or
dinarie disputabit Questiones Quarum prima erit hec
Utrum excellentissimi principiantis bonitas. et perfectio
recte et conveniencissime omnium causatorum in se censeatur con
tinere perfectiones Altera vero ista Utrum ad hoc quod pri
mum intelligat et causet omnia alia a se requirantur in
ipso ideales distincte et proprie rationes Duobus zophi
smatibus more solito predisputatis

In lectorio superiori

I. VII-65a.

406

Iste liber est Regiae Librariae Collegii [illegible] venerabilis ac egregii viri magistri Nicolai Mykosz de Szar [illegible] Baccalaurei [illegible] custodis S. Floriani qui eum [illegible] vivus [illegible] Anno 15[illegible] [illegible] S. Apolloniae [illegible]

Metaphysica, et Ethica Arist. M. Nicolai Mikosz

Proximo die dominico prandijs im
mediate peractis Martinus de
Lanicia has infra scriptas ordinarie
disputabit questiones Quarum prima
erit ista · Vtrū intellectio rei singularis
prius generetur in intellectu nr̄o q̄
noticia rei vniuersalis Secunda erit
ista · Vtrū primus motor qui est deus
gloriosus secund̄ suā potentiam sit infiniti
vigoris [illegible]

Aue maria grã plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus & benedictus fructus ventris
tui ihc xpc amen

271

Hec hec hec illud [illegible]

Sub venerabili viro magistro Johanne de Ilato
schin decretoru doctore necnon Canonico Crac
pro tunc rectore huius alme universitat anno do
mini millesimo (quadringentesimo) octuagesimo tertio comutacion hyema
li intitulatus: exercitia libros qz gradu Battalariatus
concernentes hoc ordine exaudivit

A magistro	Martino	de	Crac	Mathias lectura	Tractatuum	comutacion	Estivali
	Nicolao		pilzna		parvorum logicalium		estivali
	Petro		Elkusch		Banfredi		hiemali
	Nicolao		pilzna		Priorum		hiemali
	Vincencio		Lwow		posteriorum		estivali
	Johane		wladislaw		de Anima		estivali
	Bernhardo		Crac		Veteris art		hiemali
	Vincencio		Lwow		phisicorum		hiemali
	Johane		Stanngewige		Elencorum		Estivali

In cancellaribus

A Battalario	Johane	de	Rogaweza	lectura	donati
	Bartholomeo		Myerzanow		sde ptis
	Martino		Zeburgk		Spere materialis
	Stanislao		Colakow		Geometrialis

Cum hys stetit in exercitiis

A magistro	Johane	de	Blogna	Exercitium	sde ptis	comutacion	Estivali
	Johanne		Stanngewitze		parvorum logicalium		Estivali
	Johane		Blogna		donati		hiemali
	Johane		Stanczewitze		Veteris art		hiemali
	Johane		Stanczewitze		Nove logice		estivali
	Joseph		Warandino		de Anima		estivali

Nunc vero cum venerabili viro magistro Stanislao de Cracovia arti
medicine Battalario necnon facultatis artium decano in exercitio
phisicorum

[illegible]

[illegible]
[illegible] 1 5 8 3

[illegible]	3	2	1	[illegible]
[illegible]	30	42	10	alfonsi [illegible]
[illegible]	23	44	1	[illegible]
2	34	43	20	[illegible]
1	47	34	40	[illegible]
3	40	32	21	[illegible]
1	23	18	48	[illegible]

Palea

1464
1466
1467
1468
1469
1470
1471
1472
1473
1474
1475
1476
1477
1478
1479
1484
1485
1486
1487
1488
1489
1490
1491
1492
1493

[illegible]
[illegible]
almanach [illegible]
[illegible]

Tabule Joannis Blancini.
Pars quarta Hali Abenrahel.

Schonaeus Andreas. #

Anno Dni. 1615. die 15 Mai. obijt A. R. Pr. D. Andreas Schonaeus Glogovien. Silesius, S. T. et I. V. D. Collega Maioris Collegij, Decanus S. Floriani, Illmus Dnum SS. Procancellarius almae Universitatis etc. Vir de Republ. tra optime meritus. Oretur pro eo.

Hic fecit Fundationem Anno Dni. 1612. die 2 Junij, pro Graecam Linguam Professore, qui percipit singulis annis Florenos 30, iuxta Ordinationem et inscriptionem eiusdem Fundationis factam in Actis almae Universitatis.

Item fecit Fundationem pro Studiosis Pauperibus, Eleemosynam Schonaeanam, tam pro Germanis, quam et Polonis, iuxta Provisorum ordinationem.

Cuius Anima requiescat in horto Eden. Amen.

Sepultus est in Eccla Collegiata S. Floriani. vide Epitaphium.

Schonaeus Andreas, Glogoviensis

8

Schonaeus Andreas

Schonaeus Andreas.

9

MICHAEL GEORGIUS CIOŁEK PRINCEPS PONIATOWSKI

DEI & Apoſtolicæ Sedis Gratiâ Epiſcopus Plocenſis, Dux Pultovienſis, Coadjutor cum plena Jurisdictione Cracovienſis, Dux Severiæ, Abbas Commendatarius Cervenenſis, Decanus Varſavienſis, Ordinum Aquilæ Albæ & Sancti Stanislai Eques.

Illustri Adm Rndo Decano Foraneo Loci sive Cuipiam alteri Adm Rndo substituendo per Eum Parocho Salutem in Domino. Noverit D. T. quia Nos ad Ecclesiam Parochialem in Przemykow morte Illris Adm Rndi olim Casimiri Czenoinski S. T. D. Collegiatae S. Floriani Canonici illius ultimi et immediati Possessoris vacan. Illrem Adm Rndm Josephum Rutanowicz S. T. D. Canonicum Cathedralem Plocen. Collae SS. OO. Cracoviae Praepositum in Schola Principe Regni Universitatis Cracovien. Collegii Moralis Praesidem, in Consessu Ejusdem Scholae Principis Regni Electum, per Mfcum Perillrem Adm Rndum Hugonem Kołłątay Canonicum Cathedralem Cracovien. Scholae Principis Regni Rectorem Praesentatum, mediante Decreto Judicii Curiae Nrae in termino ex Literis Citatoriis provenienti, die hodierna in contumaciam quorumvis Interessatorum subsecuto, instituendum ac investiendum esse duximus utiquidem praevio Examine et recepto ab Ipso juxta Praescripta S. Concilii Tridentini Bullae Pii PP IV et Constitutionis Provincialis super Catholicae Fidei professione, tum quoque de Obedientia et reverentia Nobis et Celsmo Loci Ordinario pro tempore existenti praestanda, deque non alienandis dictae Ecclesiae Bonis quinimo alienatis pro posse et nosse recuperandis solito corporali juramento per Manus infrasubscripti Rndmi Dni Auditoris Nri et Judicis Causarum Generalis Capiti Ejus impositionem instituimus ac investimus in Dei Nomine per praesentes. Curam Animarum, Administrationem Spiritualium et Regimen temporalium memoratae Ecclesiae Ipsi committendo. Requirentes D. T. sive per Ipsum substituendum Parochum quatenus dum et postquam pro parte Moderni Instituti Nostri tenore praesentium requisitus fuerit Ipsum in et ad realem, actualem et corporalem saepedictae Ecclesiae ipsiusque Jurium et pertinentiarum possessionem inducat, ponat, et recipiat, Statum Beneficii simulque Inventarium omnis supellectilis tam Ecclesiae quàm Oeconomicae in praesentia Testium conscribat, conficiat, et confrontet, quorum unum exemplar cum subscriptione Sui et Testium in Archivo Ecclesiae relinquat, alterum similiter subscriptum ad Nos Officiumque Nrum remittat. Faciendo Ipsi de omnibus et singulis Illius fructibus, Proventibus, Decimis Censibus utilitatibus, emolumentis, attinentiis et pertinentiis universis, per eos ad quos de Jure spectat et pertinet plenariè et integrè responderi et D. T. sive Substituendus Parochus quantum in se est respondeat. In quorum fidem &c. Datt. Cracoviae Die Lunae IX. Mensis Augusti Anno Dni 1784.

Josephus Olechowski Auditor
Auditor et Judex Glis

Fecit professionem Fidei et juravit
Ita testor
Martinus Siemienski S. T. Dr. Cnus Victoriae
Curiae Epplis Cracovien. Notarius mpp

Institutio ad Ecclesiam Parochialem in Przemykow

Putanowicz Jos. Univ. Jagel. Professoris Institutio ad Ecclesiam parochialem in Przemyków. 9 Augusti 1784.

Ad expressam requisitionem Perillustris Rndi Domini Josephi Putanowicz Canonici Cathedralis Plocensis Ego infrascriptus ad Ecclesiam Praepositoralem in Przemyków Condescendi, Visoq praesenti Institutionis Instrumento, Salvo, et illaeso omniq suspicionis Nota Carente, juxta dispositionem Illmi Officij, praedictum Perillustrem Institutum in actualem realem et Corporalem Possessionem dicti Beneficij intromisi, Nemine Contradicente, Ipsi de omnibus Ejusdem Beneficij Proventibus responderi feci, Eundem indubitatum hujus Ecclesiae Rectorem Annuntiavi populo ad Divina audienda per pulsum Campanarum Convocato, Inventarium Ecclesiae, et Rei Oeconomicae, propter prementia Negotia Perillustris Rndi Introducti differtur, brevi tamen conscribendum. In quorum fidem manu propria subscribor Datum in Villa Przemyków die 24 Augusti 1784to Ao. Joannes Gyldorff Decanus Praesentibus: Illustrissima Domina Ursula de Potockie Wielopolska Capitanea Proszoviensis Magnifico Domino Potulicki, Turkiewicz Rndi Rudis, et Andrea Maciorski Commendario, Adalberto Rapacki Vicario Dnore Martino Locyn Honorato Przemyków Oeconomo et pluribus atque per pulsum Campanarum ad Divina audienda congregatis utriusq sexus Hominibus.

10

C 2

Oratio pro literis 1770 Posnaniae.

84
8
672.

80
8
640.
672
1312.

Oratio pro Literis 1770 Posnaniae

Etsi modica ~~annorum vitae meae~~ alertiae ac ingenii mei ratio, magnopere animum meum pro investiganda Literarum excellentia dictione intentum terrere et conturbare vellet, ~~?~~ attamen me Amplissimus tamen Vestrum consessus, quorum sapientia ~~tenerae aetatis meae~~ hujusce simplicitatis meae defectus nequaquam aegre ferre potest majorem me in modum recreat atq; exhilarat. Quamquam enim minime inficior, laudationem Literarum nonnisi à summis sapientissimisq; viris celebrari debere, sed nec quoq; assentiri possum ut etiam ab indiserto nec satis rerum perito ~~dicente~~ Oratore in tanto consessu verba faciente non quidquam gloriae accedere videat illis, in quibus omnia laudum argumenta posita sat commode conspiciuntur, et quas merito omnium bonorum fontes nominare possumus. Sed tamen meminerim, quod nondum virtus in pectore isto praesens appareat, nisi mihi haec praestantia commendanda et celebranda veniret, quam et apud Vos, in incredibili amore et deliciis esse, et omnium sapientum voce magno ubiq; pretio aestimari compertum habeo. Loquar itaq; pace Vestra pro Literis, non ideo, quasi Vos lateret Amplissimi earum aetates ~~an~~ tiquarum dignitate et pulchritudine ita accensi estis ut absq; earum tractatione, ne vitam quidem ipsam jucundam putetis, verum ideo, ut meam Coalumnorum, meorum animos ad earum amorem incitem. Quomodo autem et quid me locuturum oporteat, quod novitate teneat vestros animos, cum iis in rebus mea versatura sit oratio, in quibus praestantissima de omnium aetatum ingenia exercuerint, innumerabilesq; aliae iisdem de rebus dixerint neq; mihi magnopere laborandum est. sed cum duo solum publicorum temporum genera esse advertam, alterum pacis, alterum belli, quorum primum semper optabile, postremum nonnunquam necessarium

Literas pacis tempore Regnis eorumq. Civibus singularem felic
tem, belli tempore primum illis præsidium esse proponam. Quo
quamvis, mihi attentionem facturum videatur, tamen magis co
suetudine, quam quod ita necessarium judicem, oro vos, ut mihi
positum meum brevi oratione comprehendere meditanti, exigui
temporis spatium non negetis.

Neque cogitare licet A.A. ut illud quod mihi primo loco propo
pertractandum, ejusmodi sit, quod etiam sine mea oratione
vobis cognosci plane ac perspici non possit. Quis enim super
ribus annis sic in hoc Regno atq. hac urbe delituit, ut nihil
de Literarum præstantia vel vel sermone rumor ad ejus aure
attulerit? quis adeo hebes atq. rudis, ut cum publica privata
excellentiæ Literarum documenta videat, earumve statum a
dissime scrutetur, cæteraq. quæ per illas salubriter ac sancte in
stituta sunt speculetur, non faciat facile animi mei conje
ram, et non intelligat, omnia Literis ad illud, quod in hominu
vita optimum et maximum, a quo et sua præstantia et cæ
rorum omnium ornamentum pendeat ad virtutis studium
honestatisq. conferri? quod tum nemo dubitare poterit cu
futuram propositi mei rationem animo sibi ac cogitatio
depinxerit. Compertum habemus pacem non quidquam aliud
nisi illud nisi illud temporis spatium, quo tranquille et absq. o
perturbatione publica vivitur, quo spatio advertamus licet m
gnam vim magnumq. momentum adeo positum esse in Literis, u
supremæ excellentia et felicitatis esse conspici debeant. Cu
vero cum felicitas publica e singulorum Civium felicitate pen
at eorum vero felicitas in excolenda exercendaq. virtute posita
sit, et ad perfectam virtutem consequendam necessariam qua
dam

dam præcursionem adhibeant Literæ hoc profecto consequitur ut ille nisi qui Literarum culturâ viget, florere perfectione et gaudere felicitate poſsit. Si namq: totum animum curam diligentiamq: poneremus in eo, ut omnes ætatis humanæ partes, omnem temporum varietatem omnes instituendæ vitæ rationes cogitatione percurreremus, horum omnino nullum adesset, quod non ita Literarum auxilio juvari velit, ut absq: illis ruere, ultimamq: pati jacturam videatur. Eæ singulos, ubi primum paulo liberius pedem movere clariusq: loqui cœperint, suavitate quadam amatiſsimæ honestatis alliciunt, allectos acutiſsima ratione et præceptis saluberrimis compserint, atq: non solum ut sapienter voces, sed quoq: res gestas in memoriam sempiternam sparsiſse, recteq: vixiſse dicantur commode efficiunt. Excitant in animis miram quandam cupiditatem gloriæ declarant quanti sit splendoris virtus detegunt, quod in moribus et natura curandum virtus, patefaciunt, quanta in vitiis pravitas et deformitas: quæ qui semel firmo animo comprehenderint ille nisi virtutem cogitatione tenere, nisi honestatem omni studio velle nisi turpitudinem omni conatu fugere, semper cupient. Sed ne ultra præsentis orationis voce procederem. Viri Sapientiſsimi quis Civibus Regnorum jura scribit, quis unus summæ rerum præest, quis unus omnia temperat et moderatur, quis ille cui populus sui velut habenas tradidit, quis Rerumpublicarum Arbiter, Literæ Literæ sunto. Denique quis intelligit quantum cuiq: pro justitia tribuendum sit, quis animis et voluntate moribus et studiis, inter se diſsentientes componit, quis in amplissimo Sapientum consesſu verba facere suevit, quis negotia

tia agendi in provincia, seu quis Legationes cum summa gloria gerit quis repetit, quo ad longissime mens potest respicere spatium præteriti temporis quis conjectura longe ante futuram Regnorum tempestatem prævidere et eorum commodo prospicere quod in omnibus rebus factis optimum sit videre, et ex aliis alia colligere, quis deniq. pacem componere potest? dicerem iterum iterumq. dicerem Literas, nisi adverterem me Vobis palam dicere, qui hæc non aliunde quam de Literarum fontibus hauriendat exstimatis. quod prima dictionis ratio

Operæ pretium facturus videor, si antequam ad expendenda ea dicta veniam, quibus pateat, quantum sint bonum, quantumq. Regnis præsidium belli tempore Litteræ? exponam Vobis tempus illud AA. Illud illud est, quo non Musarum concentus, sed tubarum et lituorum clangor personant, quo non admirabilium naturæ operum adspectu et contemplatione sed cæde et sanguine et incendiis pascunt oculi, quo non quies et tranquillitas, non integritas et venustas vultus, sed continua animi per aliquot annos menses vel dies perturbatio terror et cicatrices insignes habentur. Breviori complectar, tempus! quo agendum est ad injuriam propulsandam aut vindicandam, vi et armis contra hostes pacis retinendæ aut consequendæ causa unde pateat necesse Literis esse inimicum. Sed eheu illis per tale tempus fatale hostem agit quibus felix tandem effici potest? agit agit se illis hostem Viri Amplissimi et ex illis ex unicum præsidium habet. Et bene! si enim de virtute belli prudentia quæ lux agendorum, ac scientia felicitatis effectrix si-

for-

fortitudo veniant, quae in metu et audacia moderandis posita est? quomodo illa? nisi Literis adsint affirmandum restat. si scientia militarium summa conferat, illa nisi Literis aliter possideri non potest si consilium, sine quo omne robur mole sua ruit, belli fortunam approperet, illud nisi Literis haberi non valet, si incumbit principi et regimen et defensio gemina in eo rationis virtus manere oportet at ea, nisi fortissima Literarum ope potiatur, haud dubium alicui vestrum spero dicendum. Non corporis tantum sed animi quoq; viribus bella gerunt, non immensae multitudines ferro et chalybe armatae catervae sed saepe unica in rebus agendis prudentia et dexteritas victorias anunt. et quemadmodum Duci militiae non illis exercitus triumphum fatemur, sic quoq; non ipsius exercitui Regnorum praesidium verum Literis attruendum esse probe fateri oportet. quemadmodum --- sed eccur non sinam morari diutius? legistis vos saepe audivistis etiam fortassis labantes jam ac deficientes exercitus eloquentium ac Sapientum virorum voce fuisse revocatos, legistis vos Martis opera marte faustos evenisse successus, legistis vos multa expressa excellentium virorum scriptis de virtute, de gloria, de amore patriae de animorum etc. de omnis quae manent eos qui se pro Patria fortiter gesserint, quae omnia tantam vim haberit neq; quis ea ignorabit verae laudis libere gustum, neq; qui tractarent verae ac solidae gloriae ullam omnino rem anteponere possint

Vos Vos o Literæ vitæ gubernatrices, virtutum parentes, vitiorum
expultrices. Vos falsarum opinionum temeritatem diripitis, Vos
errorem amputatis et circumciditis, Vos vitiorum fibras evellitis
stirpes elidetis semina extinguitis. Vos consolamini mœrentes, a
ctos excitatis, jacentes erigitis, Vos sceleratis exitio, improbis terrori
bis ornamento. Vos itaq. Regnis felicitatem adferre et præsidium q
non videret! Videtis jam videtisq Vos orat jam jam ad finem fes
nans oratio Viri Dignissimi, videatis Vos æque quos ac me p
ratione illis incumbentes video, qui sint Literarum fructus,
utilitas earum excellentiæ quæ ipsis ad Regnorum statum conserva
dum. Quos fluctus excitat ignorantia, hos sedat literati animi
deratio, quæ præ furore et improbitate evertit ignorantia, hæc
tro magnificentibus erigunt Literæ, quas pestes ad universos Mor
tes importat ignorantia, has evellit, ac nitrices amore ad Literar
splendorem excitabis. Quæ quo majora mirabilioraq. videntur, eo
firmius ad illas amplectendas accendunt, cum hasce Nostras ins
iunt et erudiunt mentes, quod non Patriæ gloria non majorum
factis, non opum potentia, non principum gratia, non studiis po
lorum, non præsidiis externis nitendum sit, sed quantum Literar
tum auxilii sit necesse ad felicitatem Regnorum pacis tempore
habendam atq ad calamitatem belli tempore sublevandam
quod utriusq. dictionis ratio D J h J

14

Copia Literarum M. Fr. Minochi Rectoris Acad. Posn. ad Illmum Nuntium Aplicum Eq. 24 July 1773 directarum.

Literas Illustrissimae et Excellentissimae Dominationis Vestrae super negotio Fundationis Novae Coloniae Academ. Tremesenen. singulari Gratia et Protectione sua stabiliendo non ita pridem Varsaviâ ad me directas ea qua par est cum reverentia receperam, casq plenas Paterni Amoris amoris et Benevolentiae erga me, uti aequè a Benevolentissimo, Sapientissimo et nusquam non laudatissimo Archi Praesule collatas, eo majori cum animi delectatione perlegeram, quo gratiori me immeritum dignari honore suo et favore Illustrissimae Dominationis Vestrae perceperam. Favorem isthunc Illustrissimae Dominationis Vestrae asuperat omnino plusquam Pastoralis Cura et solicitudo Ejus in promovendo memorato negotio ad Sanctam Sedem Apostolicam, pro quo, non me solum sibi reddi obligatissimum volo, ast omnes quot quot sunt graduati Universitatis Crac. Professores Aca:

demihi æviterna gratitudine Illuſtriſsimæ Dominationi Veſtræ ex æquo reſpondere ſtudebunt.

Minime dubitare poſsim ſpeciali ad id concurrente Gratia Illuſtriſsimæ Dominationis Veſtræ actum eſse, quod paulo his diebus miſsæ ſunt Literæ Ill. Reverendiſsimi Oſsolinski uti locum tenentis Primatialis Archi Diœceſis Gnesnensis ad Rndmum Matthy Canonicum Metropolitanum Gneſnenſem et Cathedralem Poſnanienſem Judicemque ibidem Surrogatum in ordine ad expediendam commiſsionem circa verificanda narrata dictæ Fundationis eamque in loco loci faciendam, cumque ita viſum ſit Ill. Rndmo Locum tenenti et ratio, Ordoque poſtulat, impendam proin omnem meam operam ut quantocyus hæc commiſsio expediri queat, taliterque verificata ſingula ex actu commiſsionis ejuſdem in ordine ad obtinendum citiorem effectum votorum Reverendiſsimi Abbatis et mei humiliter ſupplicantis, Varſaviam tranſmittantur.

Interea recolens Beneficia Gratias et favores amplissimos mihi specialiter ab Illma Dnaõne Vrã indultos; cum vitæ meæ ratione loqui et studere non desinam, quomodo cupio manere obligatissimo Voto, propensissimo corde, et plenissima Veneratione

Illustrissimæ Excellentissimæ et Reverendissimæ Dominationis Vestræ

Posnaniæ D. 24 Julij 1773.

humillimus, devinctissimus Cliens, et infimus Servus

M. Fr. Mirocki Utr. Jur. Prof.
Academiæ Posnan. Rector.

P. S. Communicaverat mihi Literas Reverendissimus Abbas ab Illustrissima Dominatione Vestra ad se directas, plenas pariter Benevolentiæ Paternæ Illmæ Dnaõnis Vræ, ex quibus non absq̃ jucunditate animi sui percepit gustum ad perficiendum Opus hoc in Deum et Publicum Regni Bonum singulare et pientissimæ

eaq singula quæ ad coordinationem Devotionis sapientissim
et laudatissime ab Illustrissima Dominatione Vestra disp
ta et connotata fuerunt libentissime acceptavit animo fau
meis etiam permotus reflexionibus perstitit in fundamento G
tiæ et Singularis Protectionis Illmæ Dominationis Vestræ,
quod p.ala et fasicus Literæ Ejus hic adjunetæ edocen.

Copia Literarum Illmi Nuncij Apostolici Varsavia ad Pstem M Franciscum Dziewicki Rectorem Academiae Posn.

Perillris et Adm Rnde Dne.

Ne Perillris Dnatio Vra ignoret quid Patri Abbati Tremesnensi de Collegij sui fundatione à me scribuntur, perleget Epistolam, quam hic apertam adjungo. Consentaneum enim est ut Perillris Dnatio Vra quae tanto Studio ad Opus tam laudabile ac Salutare collaborat eorum Consiliorum particeps sit quae ad majorem ejusdem operis utilitatem cupio ut Pater Abbas, ego ac Perillris Dnatio Vra inter nos communicemus. Mihi equidem gaudio Sibique vehementer gratulor, quod perspiciam in Prli Dominationis Vra Zelum pro Ecclesia, doctrinam ac pietatem uno verbo dignam propagatorem Academiae Cracoviensis, quam tanti facio et aestimo et amo. Hujusmodi autem amoris erga Te significationes suadere Sibi facile poterunt nullam me omissurum occasionem, qua possim Perillri Dnationi Vrae inservire et gratificari. Interim vero Sibi fausta omnia ac salutaria ex animo apprecor

Perillris et Adm Rndae Dnationis Vrae

Varsaviae 30 Junij 1773.

Paratissimus Servus
Josephus Archiepus Beryten.
Nuntius Apcus

#

Kopia Listu J.W. JMci X. K.W.K. Biskupa Poznańskiego.

Magnifice Perillris Adm Rvende
Frater Obsme

Z okazyi zbliżaiącego się końca triennii Rektorstwa JMci Xa Minockiego w Akademii Pozn., a przeto oddalenia się Jego od teyże Akademii widząc zas iuż to o rostropnym powodowaniu Jego w Poznaniu rzeczy tyczących się nauk i Ekonomii, iuż że te odmiany częste Rektorow zwłaszcza w tym nieszczęśliwym czasie nie są pożyteczne Akademii, bo ledwie się ieden Rektor rospatrzył w Interesach teyże Akademii i rosporządził ie, iuż ci mu oddalić się trzeba a potym nowy następuie y temu dopiero de novo trzeba się o wszystkim informować, zgoła ex his et aliis motivis życzyłbym sobie i WM WM Panu to nousale otwieram, aby JMci Xa Minockiego na drugie triennium zachować w Poznaniu i spodziewałbym się że i On z tego wymawiać się nie zechce. Byle Alma Universitas chciała się gruntownie zastanowić nad tym wszystkim, uzna iż zdam rzeczy całe potrzebney dla Akademii Poznańskiey i do teraznieyszych okoliczności bardzo przystosowaney. Ten ktoryby miał następić po JMci X. Minockim byle znał dobrze stan interessow Akademii Pozn. zapewne nie za krzywdę ale za dobro sobie poczyta, że ciężar Urzędu Rektorstwa cokolwiek day Boże na szczęśliwsze czasy mu przypadnie. Czekam na to responsu W.M.W.M. Pana zostaię tenerrime

z Warszawy d. 30 Aug. 1773

Magnificarum Perillustrium Adm Rvnda Dnis Vestra
Addictus ex Corde Frater et Servus
Młodziejowski Biskup Poznański Kanclerz W.K.

NB Proszę W.M.W.M. Panow zastanowić się nad moim przełożeniem y stosuycie się do niego bo iest rzetelne

Te słowa są własną ręką pisane J.W. M.B.P. K.W.K.

Professiones Academiae 18

Oratorium Academicum in Ecclesia Ordinis Praedicatorum Cracoviae

względe kapelle Rosarij B. V. [illegible] et Cantij

Akademiae Cracoviensis.

O Confessory.

O Mszę w kapelli.

O czaß mienia w kapelli

O starszego Zakonnika coby beł directorem y czaßę ex-
-hortował,

O Adornamenta apparaty Capelli na tym początku

O Sposob manutenendae Capellae ktoryby vel maxime ex re
RR. Patrum.

O Conditiae ktoreby RR. Patres chcieli wnieść

Summa z tego Contract żeby beł gotowy do zawarcia na initio.

Responsa Conv.

Conceditur locus.

1 Ut nullum ius perpetuitatis praetendant, sed utantur ad sexennium, interim commoditates per experimentum considerabuntur, vel locus commodior considerabitur.

2 Ut sklepis et nullis armariolis locus impleatur.

3 Ut nullum impedimentum solitis nostris devotionibus fiat.

4 Ut nunquam claudatur, nisi dum suorum peragitur devotio, aliquo velamine amovibili si ipsis videbitur

Titulus Capellae
1 Oratorium Rosarij Academiae Crac:

2 Confessarios eligant pro arbitrio, unus tamen oratorij superintendens a R. P. Priore designabitur.

3 Missae duae conceduntur communes, una ante concionem, alia post, nunquam tempore concionis.

4 Quidquid ornamentorum aut paramentorum illatum fuerit in oratorio manebunt perpetuo iuxta privilegia Rosarij consueta.

5 De tempore Missarum et declamationum conferat mandatarius.

6 Rationem Missarum arbitrio ipsorum et discretioni committitur, idque ad probandum per sexennium.

7 Ne vagentur per Conventum Studentes.

8 Erunt officiales ex Academicis, ille director aliquando exhortationem polonicam, seu monitionem habebit.

9 Haec erunt diebus dominicis et festivis quo ad populum.

Spiritum pro arbitrio Conventus et Magnifici Rectoris et si placuerit pro festo B. Mariae Virginis.

Anno Dni Millesimo sexcentesimo Vigesimo Primo die 12 Octobris inter Reverendos Patres Erasmum Coriusonium Priorem Seniores Patres et officiales Convent Ordinis Praedicatorum Sanctissimae Trinitatis Cracoviae: Jacobum Kaimarowicz I.V.D. tanquam superintendentem Rectoremq protunc Universitatis et infrascriptas personas tanquam assistentes Oratorij SS. Rosarij Academiae Cracoviensis in eadem Ecclesia constituti, facta est certa conventio et pactum in modum qui sequitur. Quod videlicet complerij Professores magnae notae et virtutis aegre ferent iuventutem Academicam non habere certum modum et locum devotionis, in quo illa separatim ab alijs in pietate se se exercere, et suum cultum in Deum testari posset, recordarenturq iam hinc ferte a ducentis annis intercessisse certam coniunctionem Universitatis, cum ordine Frm Praedicatorum, quinimo a Magistris generalibus eiusdem Ordinis, Professores Universitatis, omnes et singulos, ad indulgentias et merita dicti Ordinis per totum orbem admissos esse, clareq constare Universitati de propensione animi dictorum Patrum in se, proinde recurrendum sibi ad eos putaverunt, prout recurrerunt pro aliquo modo et loco devotionis circa eorum Ecclesiam obtinendo, cum Privilegiis et indulgentiis sanctissimi Rosarij. Anno itaq supradicto sub finem Augusti, praedictis Reverendis Patribus Provinciali, Priori, Doctoribus, et caeteris capitulariter congregatis in Monasterio Cracoviensi petitionem suam de praedicto modo et ratione devotionis apud eos habenda obnixe proposuerunt, et post deliberationem maturam supra nominati Reverendi Patres, pro amore suo antiquo in hanc Universitatem quoad locum quidem liberalissime permiserunt Academiae, Capitulare seu locum Capituli, quo illi nullum gratiorem et nullum magis venerandum ex instituto Religionis habent, quia tamen Conventus eius proprietate carere non potest, ideo ad usum duntaxat ~~Religionis~~ devotionis, non quoad proprietatem illum Academiae permittit. Proinde caverunt praedicti Patres et cavent, ne dictus locus Armarijs, Skrzynijs, scabellis et caeteris non amovibilibus impediatur, tamen Confratres inferre scabella et caetera pro usu suo, quae facile efferri valeant. Tandem si contingat eo die quo devotionem habere deberent Academici, mori aliquem ex Conventu exequiasq ibi fieri, ut ne gravate cedant, vel ita devotionem

suam perficiant, ne impedimento sit exequiis. Insuper predictum Capitulare ad sexennium duntaxat cum promissione prorogationis ab illis concessum est, si forte vel confraternitas eo expiri non posset vel commodiorem locum in eodem Conventu sibiq magis proprium consequatur. Quod vero attinet ad modum devotionis supra nominati Patres petentibus permiserunt Professoribus et persuaserunt, ut non alium ibi instituant quam Sanctissimi Rosarij Confraternitatis qua nulla indulgentijs uberior ad quamq quotidie tam iuventus Academica, quam Professores sese inscribunt, Unde praedicta Congregatio Titulo Oratorij Sanctissimi Rosarij nominanda et titulanda erit. neq enim novam Confraternitatem erigere ubi est Vetus, et celeberrima conveniens esse. Ad meliorem vero comoditatem eorum qui dicto Oratorio incorporabunt, promiserunt dicti Patres se daturos et concessuros duos Sacerdotes, [illegible] unus praeerit Oratorio, informabitq iuventutem in [illegible] Rosarij curamq Universalem Rosarij habebit. vocabit[illegible] Oratorij alter Capellanus et Confessor. Porro uterq diebus [illegible] dominicis. Missas celebrabunt in Oratorio alteram a[illegible]rtationem alteram post exhortationem quam Pater Oratorij habebit in defectu alicuius Professoris Universitatis. Diebus autem solemnioribus B. Mariae Virginis iidem Patres excipient confessiones iuventutis in Oratorio, et si ea numeriosior confluent quam ut ei duo satisfacere valeant adsciscet Pater Congregationis plures quot opus fuerit, quibus Thesaurarij Oratorij consolationem dabunt. Pront etiam Patri Oratorij et Capellano ~~suo~~ suum premium a praedictis Thesaurarijs constitui, et singulis quartalibus solvi debet. In caeteris porro quae ad augendum cultum divinum melioremq ordinem Oratorij facient, tam ex parte Patrum dicti Conventus quam ex parte sodalium Oratorij prospiciet Pater Oratorij, referetq ad utramq partem et conciliabit ea, quae utriq ex maiori commodo erunt. Illud maxime Patres caveant ne obsequia divina quae fient in Oratorio, impedimento sint Concionibus Missis quae in Ecclesia sua celebrari consueverunt, proinde devotio Oratorij ex consensu utriusq partis, tempore Missae Maturae celebrabitur, Ut exhortatio cum praedicta Missa finiatur, post finita Sodales qui voluerint concionem sacram audire, nihil

tamen impediet concio, reliquae Missae privatae quae in hoc [illegible]
in Oratorio peragantur et celebrentur. Eximuntur tamen dies
Dominici et festa Adventus quibus prima Missa sub tempore
Concionis, exhortatio in principio maioris Missae [illegible]
Ne vero strepitus oriantur, et divagationes per conventum fiant,
Domini assistentes, cum superintendente providebunt. Et has condi-
tiones utraque pars se servaturam promisit, obligavitque, si vero qui-
bus ulterius necessarium fuerit superintendens Oratorij, cum [illegible] Ca-
pitulo constituent. Ad maiorem fidem horum supra nomina-
ti [illegible] [illegible]
gnarunt.

Concessio Capituli
pro Oratorio Academico

Oratorii Academici in Ecclesia Ord. Praed. Crac. Approbatio. 20

\+ Anno Dni Millesimo Sexcentesimo Vigesimo Primo die 12 Octobris inter Rndos Patres Erasmum Corinsonium [SThM] Priorem Seniores Patres et officiales Conts Ordinis Praedicatorum SS.mae Trinitatis Cracoviae, et Jacobum Kaymanowic I.V.D. tanquam Superintendentem Rectoremque protunc Universitatis, et infrascriptas personas tanquam assistentes Oratorij SS.mi Rosarij Academici Cracovien. in eadem Ecclesia constituti; facta est certa conventio et pactum in modum qui sequitur. Quod videlicet cum plerique Professores magnae notae et virtutis egre ferrent iuventutem Academicam non habere certum modum et locum devotionis, in quo illa separatim ab alijs, in pietate sese exercere et suum cultum in Deum testari posset, recordarenturque iam sinc fere à ducentis annis intercessisse certam coniunctionem Universitatis cum Ordine fratrum Praedicatorum, quinimo à Magistris Generalibus eiusdem Ordinis, Professores Universitatis omnes et singulos ad [illegible]menta dicti Ordinis per totum Orbem, admissos esse, clareque constare Universitati de propensione animi dictorum Patrum in se, proinde recurrendum sibi ad eos putaverunt, prout recurrerunt pro aliquo modo et loco devotionis circa eorum Ecclesiam obtinendo cum Privilegijs et Indulgentijs SS.mi Rosarij.

\+ Anno itaque supradicto sub finem Augusti praedictis Rndis Patribus, Provinciali, Priori, Doctoribus, et caeteris capitulariter congregatis in Monasterio Cracovien., petitionem suam de dicto modo et ratione devotionis apud eos habendae obnixè proposuerunt, et post deliberationem maturam supranominati Rndi Patres pro amore suo antiquo in hanc Universitatem, quo ad locum quidem, liberalissimè permiserunt Academicis Capitulare seu locum Capituli, quo illi nullum gratiorem et nullum magis venerandum ex instituto Religionis habent, quia tamen Conventus proprietate eius carere non potest, ideò ad usum duntaxat devotionis, non quo ad proprietatem illum Academicis permittit: Proinde caverunt praedicti Patres et cavent, ne dictus locus Armarijs, Scrinijs, Scabellis, et caeteris non amovilibus impediatur, poterunt tamen Confratres inferre scabella et caetera pro usu suo, quae facilè efferri valeant. Tandem si contingat eo die quo devotionem deberent habere Academici, mori aliquem ex Conventu, exequiasque ibi fieri, vt ne gravatè cedant, vel ita devotionem suam perficiant, ne impedimento sit Exequijs. Insuper praedictum

[Left margin:] vijs coptela de choro efferat +

Capitulare ad Sexennium duntaxat ~~cum promissione prorogationis~~ ab illis concessum est, [~~Si forte vel~~ Confraternitas ~~eo capi~~ nō posset, ~~vel commodiorem locum in eodem Conventu, filii, magis proximum conse~~quatur] Quod vero attinet ad modum devotionis, supranominati Pres petentibus permiserunt Professoribus, et persuaserunt, ut non aliam ibi instituant, quam SS^mi Rosarij Confraternitatis, quâ nulla indulgentijs uberior, ad quamq; quotidie tam iuventus Academica, quam Professores se se inscribunt, unde praedictas *locus* Congregatio titulo Oratorij SS^mi Rosarij nominandus et titulanda erit, neq; enim novam Confraternitatem Erigere, ubi est vetus et celeberrima, conveniens esse. Ad meliorem vero commoditatem eorum, qui dicto Oratorio incorporabuntur, promiserunt dicti Patres se daturos et concessuros duos sacerdotes, quorum unus praeerit Oratorio, informabitq; iuventutem in devotione Rosarij, curamq; universalem Oratorij habebit, vocabiturq; Pater Oratorij; alter Capellanus et confessor. Porro uterq; diebus festis et Dominicis, Missas celebrabunt in Oratorij*o*, alteram ante exortationem alteram post exortationem, quam *providebit ipsam* ~~Pater Oratorij habebit in defectu aliquis~~ professores Universitatis. Diebus autem solemnioribus Beatae Mariae Virginis, ijdem Patres excipient Confessiones iuventutis in Oratorio, et si ea numerosior confluat, quam ut ei duo satisfacere valeant, adsciscet Pr Congregationis plures prout opus fuerit, ~~quibus Thesaurarij Oratorij consolationem dabunt, prout etiam Patri Oratorij et Capellano suum praemium à praedictis Thesaurarijs constitui, et singulis quartualibus solvi debet.~~ In caeteris porro quae ad augendum cultum divinum, melioremq; ordinem Oratorij facient, tam ex parte Patrum dicti Conventus, quam ex parte Sodalium Oratorij, prospiciet Pater Oratorij referretq; ad utramq; partem et conciliabit ea, quae utriq; ~~ex maiori commodo~~ erunt. Illud maxime Patres cavent, ne obsequia divina quae fient in Oratorio impedimento sint Concionibus, Missis, quae in Ecclesia sua celebrari consueverunt, proinde devotio Oratorij, ex consensu utri-

utriq;

[Margin notes:]
Interea confraternitas de loco sibi interim commodo, quod Conventus providebit, …

vel alij duo sacerdotes ex … conventu …

Iuxta … Conventus … confessorem

Thesaurarij autem oratorij singulis quartualibus ad manus Pris … dabunt flor…

usq̃ partis tempore Missæ maturè celebrabitur ut exhortatio
cum prædicta Missa finiatur, ante concionē possintq̃ sodales qui voluerint
concionem sacram adire, ~~nihil tamē impediet concio, quominus~~
~~Missæ privatæ tempore quo peragetur in Oratorio~~ peragentur ac concio
~~celebrentur~~. Excipiuntur porro dies Dominici et festa Adventus
quibus ~~prima Missa sub finem Concionis~~, ea exhortatio in principio B
Maioris Missæ fiet. Ne vero strepitus ... et divagationes
per Conventum fiat, Domini Assistentes cum Superintendente provi-
debunt. Et has conditiones utraq̃ pars se servaturam promisit,
obligavitq̃; ~~Si vero quid ulterius necessarium fuerit, superinten-~~
~~dens Oratorii cum Rndo Pře Priore constituent~~. Ad maiorem
fidem Domini supranominati sese subscripserunt, suisq̃ sigillis
præsens instrumentum consignarunt.

~~...~~ Apparamenta ora pro dominicis ex concione infra hoc eximiū concedit Conventus confraternitati exceptis ... V. de infra A

Sub receptione præsentis conventionis

A Quæ vero apparamenta confraternitas ecclesiastica successu temporis acquiret, illa omnia penes Ecclesiam hanc in perpetuum manere debent. ~~...~~ si confraternitas ex aliqua occasione dissolveretur, iuxta primaria Rosarii. Officiales autē iuxta descriptionē confraternitatis ... Rosarii eligentur ex corpore Academiæ vel prout illis visum melius fuerit.

~~Notandum de Cathedra ... volumus fieri~~

B ~~Et~~ Si voluerint sodales plures quam ~~...~~ duas Missas sodal. a Conven. ~~...~~ ~~habere~~ celebrari ~~...~~ in illo Oratorio speciales ~~ad~~ hac obven. conferent eleemosinas

1 Officia ... Directores describentur ... generali ... quod officia illis ...
2 sunt plures quam se ingerant ad hoc regimine et numerus obeunt
3 Oratores non accipimus Ob rem ...

Eliminata de SS. Rosario Universitatis ab Academicis concepta, sed per Fres Conlus cancellata sicut in marginibus videtur

Academicis Capella
appositis, in Capitulari
[illegible] 1662 [illegible] die 19 [illegible]

No 50.

Modus.

Modus faciendæ paci in Academia

Malus.

Si ut quisq[ue] senior erit magisq[ue] meritus: calumniis oneretur, loco et ordine extrudetur honore qui ita clarior est privetur in loco mercedis. Quid hinc speres nisi exequias Academiæ.

Si ordo præscriptus tollatur. Exequiæ Acad.

Si Junior Seniori minus meritus magis merito per vim dominus imponatur. Exequiæ Acad:

Si Ostracismo et Petalismo res agatur Exequiæ Acad:

Bonus.

Reddendis cuiuscunq[ue] loco et ordini suis juribus

Condonandis veteribus iniuriis ut statim Agesilaus ad salutem publicam.

Non faciendis novis

Ferendis inimicis et invidis aut potius qui sic esse videntur.

Supportandis invicem infirmitatibus quod monet S. Paulus

Ingenio cum ingenio virtute cum virtute certando non bonos factiosis factionibus oppugnando.

Danda opera ne tam horrendo et novo genere summæ iniuriæ motus inter Professores excitentur. Hinc enim ruinam Reipub: prædixit quondam Salustius. Quo tempore (inquit) urbi Romanæ fatum excidii adventarit, cives cum civibus manus conserturos ita defessos et exangues aliis prædæ futuros.

Si hic modus non conservabitur dicendum factiosis novatoribus

Prisca placent quia sola iuvant: aut ite novantes.
Aut placeat priscæ: vivere more scholæ.

Transsumptum ex veteri Codice cuiusdam Antiqui Academici

Ex Statut. Univ. f. 59. Interpretatio praesentis in Rectore Universitatis eligendo ex Conclusione Universitatis 1515 die 10 Martij facta.

Omnes illi interpretantur esse praesentes qui continuam habent residentiam in domicilijs suis Cracoviae non obstante eo quod aliquos exire eos contingat, aut propter hoc ne eligerentur, aut ex aliqua alia causa, ad unum, duos, aut tres dies vel plures, hi n. omnes sicut illi qui praesentes sunt Cracoviae eligi possunt in Rectorem. sic tamen quod Rector antiquus administret in officio Rectoratus quousque veniet ille electus Cracoviam. pro quo statim facta electione Rector antiquus scribat literas nomine totius Universitatis, et Cursorem pro eo mittat per procuratorem Universitatis salariandum, ut sub poena 10 Marcarum visis huiusmodi literis veniat Cracoviam. Qui si non veniet ita avisatus, in 10 Marcis iuxta statutum antiquum erit puniendus, sicut et ille qui existens praesens Cracoviae si electus fuerit in Rectorem nolet suscipere, secundum statuta antiqua puniatur.

Ex lib. facult. medic. f. 2

De Electione Decani Novum.

Decanus Facultatis Medicae deinceps per vices inter Doctores Medicinae ex ordine Promotionis aut Incorporationis eorum Universitati decurret. Et propter conspiciendas ob hoc emergi solitas inter Doctores controversias, iuxta consuetudinem et morem Theologicae Facultatis per Annum geretur. Electio autem Decani semper fiet ante electionem Rectoris ipso videlicet die S. Hedvigis, ante Galli, et eligetur praesens duntaxat in convocatione. continuabitque ordo per descensum ad sequentes, non obstante, quod iidem Doctores actu legentes non essent, ut ex hoc maior esset super intendentia ad extraneos passim in Civitate Cracoviensi contra Universitatis statuta Practicantes, et ad profectum promovendorum in eadem facultate, et ad conservandum ordinem, in omnib. alijs facultatib. observatum.

Institutiones Minorum Collegarum

Custos S. Florian: 8 Minores Collegas Instituere debet ad Collegiaturas ex concessione Joannis Konarski Episcopi Cracoviensis.

Primum ad Altare S. Annae sub organo tituli S. Donati, solutionem habentis de pistorib. Cracoviensib.

2dum ad Altare Ilkusiense tituli Corporis Christi, salariatus in fodinis salis Bochnensib.

3um ad Altare in Ecclesia B. V. Mariae in circulo Crac: dotatum per Andream Rudowski Censum colligentis ex Praetorio Cracovien.

4tum In Ecclesia intra Cathedral. Crac: erectum per Doctorem Nicolaum Stanziu. Census in Zupis Vielicie.

5 Ad altare in Ecclesia Cathedral. Crac. super villam Szillbina

6 Ad Collegiatum Ecclesiae S. Adalberti in Circulo Cracovien.

7 Ad Altare S. Alexii in Ecclesia Cathedral. Crac. pro fundo habentis domum acialem in opposito S. Andreae

8 Ad Altare tituli Assumpt. B. M. V. in Ecclesia Collegiata Ecclesiae Omnium SS: in Cracov: stipendiati, et solui consueti in Zator oppido.

Decanus autem eiusdem Ecclesiae S. Floriani, saltem 4 Collegiatos Instituere debet.

Extractum ex lib. Privilegiorum Universitatis fol. 48. Actum et Datum Crac: in Curia Episcopali Anno Domini 1506 die 23 April.

Puncta

Puncta exorbitantiarum Academiae Cracovien.
Anno Dni 165.

Statuta et Ordinaões violantur in multis, potissimum autem in Electione Rectoris, Decani, Consiliariorum Universitatis, in Collegiaturis, Professionib. vacantibus, Provisoratu, beneficiis Ecclesiasticis conferendis vel retinendis, in custodia et expensa aeris publici. etc.

Disponit Statutum reformationis Dobrocciesciane ne Electores Rectoris sint certi, tum semper Decanus facultatis Phicae (qui aliquot diebus ante electionem Rectoris eligitur) inter ultimos electores assumitur. De Decano Philosophiae

1650 et sequentib. 1651. 1652. 1653. 1654

Decanus. aut non eligitur, uti hoc anno in Medica facult: nullus ē electus, contra expressa Statuta facultatis medicae de electione decani, a singulis in facultate existentib. iuramento confirmata, ex quo sequitur diminutus numerus Consiliariorum

Consiliarii maiores Phicae Electores.

Universitatis, qui sunt Iudices superiores Rectore iuxta Constitutiones regni expressas, et Privilegium ipsius Universitatis. aut per factiones eligitur, prout eos anno 1650 electus est decanus facultatis Phicae contra statutum 1 eiusdem facultatis expressum, ab Universitate anno 1480 conditum, lectum, auscultatum approbatum fol. 13. aut ab his eligitur qui eligendi potestatem non habent, contra Statutum De actu regentibus. fol. 4.

Consiliarii Universitatis non ab Universitate sed ab ipso eoque solo Rectore eliguntur illi scilicet quos sibi noverit addictissimos, et a quibus in Rectorem ē electus, etiam iuvenculi, omissis senioribus rerum Academicarum gnaris, ex uno Collegio bini ex alio nullis, contra oēm consuetudinem, qui tamen de sententia Rectoris cognoscere solent, tanquam secundae instantiae iudices iuxta Privilegia Universitatis a sede Apostolica confirmata. secus quam fiat in facultatib. et Collegiis professorum quae domus vocantur. hos nempe communitas ipsa, utputa Consiliarios, eligit de medio sui, servato ordine per descensum, non Decanus Facultatis, nec senior Domus. aut Praepositus ut vocant.

Collegiaturae vacantes sero admodum post unum et amplius annum conferuntur. Subinde immeritis prout nunc Dno Wosniewski Collegium minus ē collatum. contra expressum statutum quod habetur fol. 10 facultatis artisticae sub titulo poena non disputantium cuius in fine haec sunt verba. Siquis Magistrorum in ordine suo disputare ordinarie neglexerit si Collegiatus fuerit unum fertonem nōie poenae pro Rectorem exigendae solvat. Si vero non Collegiatus fuerit. praeter promotionem ad gradus in facultatibus, ad Collegiaturas et ad beneficia non promoveatur.

Professiones vacantes ad quas quamprimum conferendas Rector se iuramento publice obstringit, non conferuntur, aut negligenter et evasive a Professorib. expediuntur aut ab uno plures retinentur. Professionem Decretorum et Decretalium unus tenet. Anatomica plus quam 12 annis vacat. Fundationi Doctoris Posnaniensis in fatisfactione Villa Trzenowice pro Professione fundata mensae Domus maioris applicata absque consensu sedis Aptcae. Professorib. facultatis Phicae tres plebanatus a Serenissimis

Regi

Regibus Poloniæ incorporati Kremicovien. Corinen. et Prosovien. à Theologis erepti. Habetur huius donationis copia in libro Privilegiorum Collegii Minoris. Emeriti non admittuntur ad cathedram. Ascensib. absq. speciali statuto privantur.

Provisor classium, cuius officium est attendere profectui studiosorum in privatis scholis degentium, quæ est veluti prima seges atque spes unica Reipub. literariæ est homo surdus, senex decrepitus. Bursanarum quæ sunt numero 9 2 nullus ordo.

Canonicatus S: Annæ per annum et amplius vacare solent. uti vacabant post R.D. Kucharski et R.D. Wieczorkowski. Similiter concionatura eiusdem Ecclesiæ etiam nunc vacat. quam ipsi canonici assumere dicunt. Plebanatus extraneis hoc est, quæ ab alio quam ab Academia conferentur, tenentur ab aliquibus contra statuta. Item Canonici S: Floriani non tenentur præter Canonicatum alia possidere beneficia; prout habetur in Privilegio de Præposito S: Floriani.

Custodes ærarii publici alii sunt quam quos Conclusiones Universitatis esse volunt. Item Multa centena immo millia florenorum exponuntur inscia Universitate. prout novissime exposita sunt aliquot centena Varsaviam pro comitiis abeuntibus Professoribus et anno superiori pro tegulis tecti antiquis deijciendis et novis deterioribus superinducendis contra manifestissima statuta et Iuramentum Rectoris, circa sui confirmationem, verba sunt statuti reformationis Dobrocieskiana. Rector ultra decem marcas pecunias universitatis exponere non præsumat.

Calendaria Astrologica cum divinationib. de Regnorum successu belli eventu morte principum et aliis ineptiis eduntur à Professorib. contra bullam Sixti V

Per Rectorem Professores Excommunicantur; prout non ita pridem excommunicatus erat Christoph. Nayman Med. Doct. et Profess. et multis vicib. antea Rector!

Lit. S. Floriani.

1646 d. 5. Decembris.

Oblata Ordinationis Szoldrsciana

Actum in Judiciis Castren. Posnan.
Causarum officii Feria 2da
post Festum Visitationis Beatis-
simæ Mariæ Virginis proxima Anno
Domini Millesimo Sexcentesimo
quinquagesimo tertio in Castro
Posnaniensi celebratis.

Ad Officium et Acta præsen. Castren. Posnanien. personaliter Venien-
tes Perillres et Adm. Rndi Venceslaus Wazowicz Archi Diaconus
Posnanien. Varsavienq. Canonicus, et Joannes Wolski Canonicus
Posnanien., uti a Venerabili Capitulo Cathedralis Posnanien. Ec-
clesiæ ad Actum infrascriptum Deputati obtulerunt ad ingrossan-
dum in Acta Officii Præsen. Castren. Posnanien. Ordinationem
certam infrascriptam in libello compacto porrecti manu Perillris et
Adm. Rndi Alberti Goralski Præpositi et Præsidentis Venerabilis
Capituli Posnanien. subscriptam sigilloq. ejusdem Venerabilis Capituli
communitam. Cujus ea est quæ de Verbo ad verbum sequitur
(1) series. In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memori-
am, Prælati et Canonici totumq. Capitulum Ecclesiæ Cath. Posnan.
Universis et singulis præsentibus et futuris hasce literas nostras
conspecturis, lecturis, pariter et audituris salutem in Domino
sempiternam. Pii mortalium ad gloriam Divinæ Majesta-
tis amplificandam Conatus propensasq. ad utilitatem Patriæ pro-
movendam voluntates, ac ea quæ ab illorum Cura et solici-
tudine cum liberalitate conjuncta in eundem finem procedunt,
adeo nobis probantur, ut ad eorum proposita promovenda, utaq.
adjuvanda et perficienda studium et officium nostrum liben-
ter impendamus. Equidem enim operæ pretium est, ut ejus
salutaria Vota, qui ultro pro insita sibi divinitus pietate.
Primum quidem Sponsam suam quam natus erat ador-
nare ac deinde Charissimæ Patriæ salutem conservare.
Nostrasq. Vires pro virili suo sublevare nitebatur pro quoq. pro-
sequamur affectu ejusq. Piis et salutaribus non desinimus in-
tentionibus ac Votis. Hinc est sane, quod cum piæ ac nunquam
apud nos intериturæ memoriæ Illustrissimus et Rndmus olim
Dnus Dominus Andreas de Szoldry Szoldrski Dei
et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia Episcopus Posnaniensis
Insignis Benefactor et Conservator noster Zelo piæ Intenti-
onis incensus quem Dominus nobis nostroq. Ecclesiæ ex
singulari sua bonitate (ac utinam diutius profuisset) pro-
esse voluit, Sinceræ devotionis erga Dei Ecclesiam atq.

Charissimam Patriam affectu motus propter spem Retributio-
nis æternæ pro temporalibus perpetua permutare et pro terre-
Cœlestia mercari feliciter cupiens dum adhuc in hac Vita Sta-
one esset in Capitulo Nostro Generali Posnaniensi post
stum Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum proxime cele-
brato de Anno Domini Millesimo Sexcentesimo quadragesim
1648 octavo nobis nobis capitulariter exhibuisset Suam Fundation
et Ordinationem Tenoris infrascripti videlicet. Andreas de Szo-
2. dry Szoldrski DEI et Apostolicæ Sedis Gratia Episcopus Posna-
niensis ad Laudem DEI Omnipotentis Ecclesiæq́ ipsius in Terr
militantis argumentum Patriæ meæ dulcissimæ utilitatem
et honorem, Familiæ vero Stemmatis Aureæ Navis in Campo
de Szoldry Conservationem, memoriam deniq́ hominum sempi-
ternam. Cum primum illi placuit qui infirma mundi ad Stabilien-
dam Ecclesiam elegit Collocare humilitatem Nostram in hac
Episcopalis dignitatis non minus posteriore Specula, quæ in
primaria Majoris Poloniæ Civitate Suprema dignatus est e
Amplitudine Diœcesis, et Pastoralis Sollicitudinis cætera fo
adæquat. Ad ea imprimis vires nostras nostras contulimus
ut Divina suffragante gratia non minus proficimus, quæ et
majorem nostram requirebant, et prægnanti necessitate manum
et opem postulabant. Cum enim basilica diœcesis istius primi-
ria Sub piæ memoriæ vigilantissimo Pastore et Præsule
Illmo ac Rndmo Andrea de Brzin Opalinski in Anno Mil-
lesimo Sexcentesimo Vigesimo Secundo Julii Trigesima flam-
mis decinerata fuisset Turresq́ quinq́ igne decapitatæ for-
mis majoris Ecclesiæ diruta, Vestibulum Templi penitus colla-
psum extitisset, ac deniq́ ipsa fundamenta Nobilissimæ h
jus Structuræ sive Senectute sive inundatione frequenti
ve multis onustisq́ prætereuntibus Curribus ad extremam
ruinam tetendissent. Nos postpositis omnibus quæ liberalita-
tem nostram non minus exigebant ad ea totos sumptus
curas et vigilias pœneq́ majorem Episcopatus nostri pro-
ventuum reditum quotannis contulimus, ut ea quamprimum
mum redderentur splendori pristino ac reædificata omni
antiquum nitorem uberius reciperent, à Domino factum e
istud, ut intra Undecim Annorum Episcopatus nostri possessi-
onem omnia responderent, et non ultra manum deposuerent
cnam. Cæterum, et Nobilissimo Vnbli nostro Capitulo, tum e

in Academia Lubransciana tantam invenimus tenuitatem proventuum, ut vix triginta Marcae in singulas Septimanas Canonicis quadraginta dividerentur, vix etiam Professoribus istius Academiae Centum quinquaginta Floren in Annos integros emeritae mercedis stipendium solverentur. Unde evenerat ut et Canonici ob tenuitatem Proventuum ad Ecclesiam residerent rari, et Professores ad erudiend Juventutem ab Universitate Cracovien mitterent inviti, utriq nos rei obviando imprimis ad augendas refectiones Viginti Millium Floren Polon Summam in Bonis haereditariis Nostris Lazy Palatinatus Raven et Districtus Sochacoviensis in Castro Posnaniensi de Anno Domini Millesimo Sexcentesimo quadragesimo quarto. Actum in Castro Posnaniensi Feria tertia post Festum S. Martini Pontificis proxima Coram Gnoso Domino Stanislao a Szoldry Szoldrski Pincerna terrae stri Calissien Judice Surrogato Castren et Vice Capitaneo Posnanien praesentibus Gnosis et Nobilibus, Mathia Jerzykowski, Joanne Grzowski, Alexandro Przybyslawski, Felice Rowinski Adamo Obrembski et aliis plurimis fide dignis. Coram Officio et Actis praesen Castren Posnanien personalr Comparens Illmus et Reverendissimus in Christo Dominus Dominus a Szoldry Szoldrski DEI Gratia Episcopus Posnaniensis. A Districtu Jureq terrestri et Jurisdictione suis propriis sibi ex quacunq Causa modo ex ratione competen recedens et se cum Bonis omnibus Summisq pecun habitis et habendis ac Successoribus suis huic praesen Capiti Castren Posnanien Jurisdictioni, quo ad legalitatem vimq et effectum Actus praesentis omniumq et Singulorum Illius Contentorum ratione submittendo et incorporando non compulsus, non coactus neq alio dolo e quopiam sinistro errore circumventus, imo vero mente corporeq sanus existens amicorumq suorum salubri usus consilio ac matura intra se deliberatione praehabita sponte libere manifeste, verbisq expressis recognovit. Quia ipse in et super totis et integris bonis suis haereditariis Villarum et haereditatum Lazy Przybory Zawady Leblow Kiycowiez et Wola Paszkowska in Districtu Sochaczewiensi et Palatinatu Ravensi Consisten inq omnibus dictorum Bonorum utilitatibus Usibq fructibus censibus redditibus proventibus emolumentis attinentiis pertinentiis et qualiter obventionibus universis ad eadem Bona quomodolibet pertinentibus et spectantibus nullis penitus exceptis

ita etiam late longe et circumferentialiter prout dicta Bona c
suis metis et limitibus nunc et ab antiquo distincta et delimi
tata continentur. Nihil omnino Iuris Dominij proprietatis a
quorumvis ususfructuum in Bonis eisdem, sibi suisq Successori
reservando et excipiendo Summam pecuniariam Viginti Millium
Florenorum Polonorum pecuniis consvetae Perillustribus et Adm Rndis
Praelatis Canonicis, totiq Venbli Capitulo Ecclesiae Cath: Posna
nunc et in futurum pro tempore existentibus inscripsit d
monstravit assecuravit bonaq eadem Summa praefata Capitul
inoneravit ac ei obnoxia reddidit, prout quidem inscribit de
monstrat assecurat bonaq eadem Summa praefata Capitulo
inonerat ac ei obnoxia reddit Actu praesenti In et pro qua qui
Originali Summa Viginti millium Florenorum Polonor is idem r
gnoscens in et super bonis suis suprascriptis Mille quadrin
gentos Florenos Polonos vltt a quolibet a quolibet Centu
per 7 Florenos Polonos eidem Venerabili Capitulo nunc et i
futurum protempore existenti ratione Census Annui Eccl
siastici quotannis et pro qualibet crastina die Festi Natal
Sancti Joannis Baptistae solvere vendidit inscripsit et jur
jus et consvetudinem terrestrem in vim ac Titulum justa
reemptionis alias na Wyderkaff resignavit, prout quidem v
dit inscribit et reemptionaliter resignat Actu praesenti per praefa
tum Capitulum nunc et in futurum pro tempore existens Censu
praefatum tenere habere possidere quiete et pacifice juxta jus e
Consvetudinem terrestrem uti frui et in suum beneplacitum
sum convertere. Praeterea is idem Illustrissimus Episcopus Po
snaniensis recognoscens se et suos Successores nimirum bonor
praedictorum haeredes et possessores nunc et in futurum pr
tempore existentes eidem Venerabili Capitulo pro tempor
exnti inscripsit et obligavit. Prout quidem inscribit obliga
praesentibus, Quia debebit ac tenebitur suis cum Successori
bus Censum praefatum Mille quadringentorum Florenorum Polono
quotannis et pro qualibet crastina die Festi Natalis S.
Joannis Baptistae eidem Venerabili Capitulo nunc et in fu
turum pro tempore existenti ad manualem quietationem
Procuratori Ejusdem Venerabilis Capituli Officiisa quietation
equiparandam dare pendere et persolvere, cum dicti Census
solutionem a proxime futura Crastina Die Festi Natal
S. Joannis

S. Joannis Bti incipiens et tam singulis Annis, et Festi
predicti crastinis diebus usq́ ad realem et effectuam Sum
mæ prætactæ Originalis persolutionem Continuando et ex
plendo, Idq sub Vadio seu Vadiis Censui seu Censibus pro ali
quo Anno retentis correspondens in se bona quævis Summas
precias habitas et habens ac Successores suosq nimirum Bono
rum eorundem hæredes et Possessores nunc et in futurum pro
tempore existens libere præsens assumpto et imposito. In Casu non
Solutionis Census ejusdem pro die ac tempore suprascriptis
ad solvens teens et Succumbens. Nulla pæna Statuti, ac nec
aliqua se Judiciali exquisita præmissa evadens. Pro quibus
quidem præmissis Omnibus et singulis in toto vel in parte
non Completis attamen Complendis, ac Vadio seu Vadiis
persolvens quoties se nominatus recognoscens cum suis Suc
cessoribq videlicet Bonorum prædictorum hæredibus et
possessoribus nunc et in futurum pro tempore existentibus
per memoratum Venerabile Capitulum Posnaniens nunc et in
futurum pro tempore existens, huc in Judicium sive officium
præsens Capitle Castrens Posnaniens quibus se submittit, ci
tare permiserit, toties ibidem semper peremptorie compa
rere Inscriptioniq præsenti et ejus Contentis in toto satisfa
cere ac omne decretum pati debebit. Omnibus Controversiis
Exceptionibus Svasionibus motionibus earumq́ prosecutionibus
Infirmitatibus bello, tum dilationibus in genere omnibus ac impedi
mentis legalibus quibusvis procul repulsis, nullos denam defectus
Inscriptioni præsenti, ac nec toti eam subsequenti processui Judi
cario objiciendo sub sua suorumq Successorum totiusq́ Causæ
amissione. Nulla terrestri prescriptione in præmissis obstante.
Ex Libro Resignationum Illustris et Mci Boguslai
in Lessno Leszczynski Supremi Thesaurarii Regni Majoris
Poloniæ Gnalis Samboriens Capitanei Extracta Sigilloq
suæ Illustris Magnificentiæ Communitum et obsigna
tum Louis sigilli arrescit Sierpowski Venerabili Capitulo
inscripsimus. Deinde Bona Mensæ nostræ Wielichow
cum omnibus ipsorum adjacentiis et pertinentiis, prout
fusius diploma nostrum de Anno. In Nomine Domini
Amen præsenti publico instrumento cunctis evidenter
pateat

pateat et perpetuo sit notum. Quomodo Anno a Nativitate Do-
1647 ni nostri Jesu Christi Millesimo sexcentesimo Quadragesi-
septimo Indictione Romana decima 4ta Pontificatus autem
Sanctissimi Domini nostri Domini Innocentii Decimi D.
pa feliciter moderni Anno 3tio die Mercurii quinta mensis
Decembris coram Illustri et Adm Rndo Domino Domino
Joanne Rakowski Canonico in spiritualibus, et Officiali
Gnali Camenecensis Sanctae Sedis Apostolicae ad infrascripta
Commissario specialiter dato et deputato. In meique Protonotarii Apo-
stolici infrascripti, et Testium infra annotatorum ad id specia-
vocatorum et rogatorum praesentia comparens personaliter No-
bilis Laurentius Christophorus Bednarski Illustrissimi et Re-
verendissimi Andreae Szoldrski DEI et Apostolicae Sedis gra-
tia Episcopi Posnaniensis atque Vnblis Capituli Ecclesiae Cath.
Posnaniensis Procurator Plenipotens et Mandatarius Literas
Apostolicas de et super confirmatione et approbatione Com-
X mutationis Clavis Vielichoviensis ad Mensam Episcopalem
spectantis pro molendino inter Palatium Episcopale ex u-
na et oppidum Srodka parte ab altera jacente dicti
Vnblis Capituli proprio inter ipsum Episcopum et praefatum
Capitulum pro utilitate et necessitate Ecclesiae Cathlis inita factae
in forma bullae plumbo filo Canapis appenso munitas alias in
Curia Romana expeditas in personam vero dicti Illi Dni Officia-
lis Camenecensis ad exequendum directas retroduxit, Tenoris prout in-
atque in Contumaciam omnium et singulorum ex adverso ad prae-
missa quomodolibet Jus et interesse se habere praetendentium Lite-
Unde in vim citationis Gnalis a praefato Illustrissimo Domino E-
cutore emanatae et debite executae Citatorum non comparentium
nec quidquam contra Literas Apostolicas Jurisdictionemque Comm-
ni opponentium, In primis Jurisdictionem fundari et ad ulteriora
procedi instetit et Illris et Adm Rndus Dominus Commissarius prae-
dictis Literis Apostolicis cum ea qua decet Reverentia receptis
sanis salvis, illaesis integris recognitis in Contumaciam praefa-
torum Citatorum non comparentium Jurisdictionem suam fun-
davit. Post cujus quidem Jurisdictionis fundationem qui su-
reproduxit Commutationem super Clave Vielichoviensi et Molen-
dino praefatis factam seu Privilegium mutuo consensu in Capitu-
lo gnali Sancti Martini Episcopi et Confessoris de data

Posnaniae

Posnaniæ Die 14ta Mensis Novembris Anno Dni Millesimo Septingentesimo quadragesimo quarto conscriptum ex Libris privilegiorum posteriorum Vnblis Capituli Posnanien extractum et Sigillo ejusdem communitum Tenoris sequentis Andreas de Szoldry Szoldrski DEI et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia Episcopus Posnanien: Significamus hisce præsentibus Literis Nostris quorum Interest Universis et Singulis Licet alias inter cætera mentis nostræ desideria Nihil nobis magis cordi est, nihilq animum nostrum sollicitat, quam gregi Nobis divinitus concreditæ salutem procurare, Cultum Divinum augere Ecclesiæ nostræ et præcipue Vnblis Capituli nostri Posnaniensis Tenues proventus sublevare bona ad Mensam Nostram Episcopalem spectantia et pertinentia conservare et manu tenere, eademq penitus Injuria temporum præsentium, aliisq incommodis desolata in pristinum statum et Conditionem meliorem reducere, Verumtamen in tanta rerum penuria et temporum Calamitate cum difficillimum sit Nobisq una eademq opera æqualem omnibus Curam impendere, et Singula onera supportare, præsertim cum ex Bonis et Clave Wielichowien juxta Privilegium Illmi et Rndmi Dni Mathiæ Lubienski Antecessoris Nostri ad Annuam pensionem Trecentorum Florenorum non sine gravi molestia in tanta præsertim eorum bonorum devastatione tenemur. Ideo cupientes Mensam Nostram ab iis Omnibus liberam et immunem reddere et ad eum effectum in vim commutationis cum eodem Vnbli Capitulo nostro proceden. Imprimis ab eodem Vnbli Capitulo Molendinum cum Stagno eorumq emolumen et attinentiis inter Palatium nostrum Posnaniense et Oppidum Vnblis Capituli Ostrow vulgo nuncupatum situm pro Mensa nostra, et Successorum Nostrorum recipien deinde eodem ad onera Ceræ et Vini pro Ecclesia nostra Cathe quam Antecessores nostri et nos procurabamus supportan stringen et obligan esse duximus prout recipimus stringimus et obligamus et in idem Vnble Capitulum onus vinum et ceram juxta exigentiam Ecclesiæ Cathe suppeditandi transferimus. Molendinum et Stagnum præfatum nobis et Successoribus nostris pro Mensa adjungendo et a pensione Summæ Trecentorum Florenorum Polonorum Nos Successoresq Nostros perpetuo eliberando eadem Bona Wielichowo specie permutationis cum omnibus illius Villis

Scalberis

Scultetiis agris Pratis censibus attinentiis pertinentiis emolumentis Fructibus et quibusvis quocunq; nomine nuncupatis emolumentis, damus, donamus et incorporamus cum consensu et beneplacito Sanctae Sedis Apostolicae perpetuo et in aevum Nihil nobis et Successoribus Nostris in iisdem bonis penitus reservare. Hoc etiam proviso dito, quod Nos ad praestandum Servum pro Ecclesia nostra Cathedrali tum et Cantoribus ac Organario solvere justa antiquum usum et consvetudinem tenebimur Successoresq; nostri tenebunt et erunt adstricti salvo etiam nihilominus Contractu Ipsius et Adm. Rndi Alberti Trach Gnienski Cantoris Posnaniensis pro dictis Bonis Welichowo ipsi a Nobis concesso et a Sancta Sede Apostolica approbato, juxta quem quidem modernus Arendator ab hoc ipso tempore Arendam seu persionem eidem Vnbli Capitulo solvere tenebitur, et quietationes ab eodem recipiet ac post expirationem ejusdem Andreae omnia in dictis bonis existentia una cum Scultetia Welichoviensi juxta Contractum et Inventarium desuper confectum, eidem Vnbli Capitulo in realem actualem possessionem tradet sub Vadio in eodem Contractu apposito. Promittere pro nobis et Successoribus nostris quod dictum Vnble Capitulum a possessione bonorum nominatorum Welichowiensium quovis Jure aut quaesito Colore non amovebimus et Successores Nostri non amovebunt imo illud in plena et reali possessione eorundem bonorum conservabimus Successoresq; Nostri conservabunt. In Cujus rei fidem praesentibus manu nostra subscriptis nostrum et dicti Vnblis Capituli Posnaniensis sigilla sunt appensa. Datum Posnaniae sub tempus Vnblis Capituli Gnalis pro Festo S. Martini Episcopi et Confessoris celebrati die decima quarta mensis Novembris Anno Domini Millesimo Sexcentesimo quadragesimo quarto, Praesentibus Perillribus et Admodum Rndis Dominis Dominis Sigismundo Cieleski Praeposito Posnaniensi Canonico Gnesnensi, Joanne Branecki Archidiacono Przevensi Scholastico Varsaviensi Vicario in Spiritualibus et Officiali Posnaniense Generali, Alberto Grabowski Gnesnensi Posnaniensi Canonico Sacrae Regiae Majestatis Secretario, Hiacinto Tarnowski, et Martino Łattewski

1644

Canonico Posnanien: Prolatis et Familiaribus Nostris et No
bili Michaele Chełkowski Sacra Authoritate Apostolica Publi
co et Curiae nostrae actorum Notario. Subscriptiones vero ta
les quae sequuntur fuerunt, Andreas Szołdrski Episcopus Po
snanien: manu propria Sigismundus Cielecki Praepositus Po
snanien: et Praesidens Vblis Capituli Posnanien: ✳ manu propria. Ex Libro Privilegiorum posterior. Vblis Capituli Posn: Extractum
et Sigillo Ejusdem communitum Mathaeus a Zgierz San=
cta Auctoritate Apostolica Publicus et Vblis Capituli Po
snanien: Actorum Notarius. Tandem perlecto pro Commu
tationis Privilegio Idem qui supra Illris Dominus Comis
sarius Testes citatos et Inductos videlicet Illm et Rndmum
Dominum Sigismundum Miaskowski DEI Gratia Episco
pum Chersonensem de Ordine Praedicatorum Illm et Adm Rndum
Martinum Katlewski Varsaviensem Canonicum Joannem
Rzepczynski U.J. Doctorem Praepositum Krobensem et Gno
sos Albertum Radlicki, et Joannem Jordanowski admissos
ac praemissis praemittendis in Forma Juris ad deponendum te
stimonium super utilitate et evidenti dictae Ecclesiae Cathlis ne
cessitate, dictorumque bonorum hinc inde commutatorum qua
litate et proventuum ex illis provenientium quantitate.
admisit, dictas eo quo sequuntur ordine recepit Testium depositio
nes Juxta Interrogatoria proposita Tenoris sequentis. Primo an
Illmus Rndmus Dominus Episcopus Posnaniensis ad Ec
clesiam Cthlem Posnaniensem Ceram vinum et sacrum submini
strare teneatur. Secundo ad Mensam Episcopalem pertineat Oppi
Oppidum Wielichowo cum suis adjacentiis. 3tio utrum Vblae Ca
pitulum habeat Molendinum cum stagno sub Palatio Episco
pali. Quarto quis et qualis status Wielichoviensis Molendinique
Capitularis, quae et qualis exinde obligatio et obligatione Epi
scopali incommoditas quem Valorem dicta Cerae et Vini sup
peditat excedat, et excedere possit. Primus itaque Testis Illmus
et Rndmus Dominus Suprascriptus Episcopus Chersonensis
Ad primum, secundum, tertium, Interrogatorium Respondit
affirmative. Ad 4tum superstatum Clavis Wielichoviensis
dixit posse ad praesens facere Florenos Polonos Duo Millia
et quingentos. ~~plus minus~~, Molendini vero Capitularis ~~utilitas~~ pro=
ventus potest computari in florenos Quingentos. Stagni vero
Triennalis utilitas potest computari in florenos Centum Polon
pro Onere

pro onere subministrans, savi cerae et vini exponebant Episcopi mille circiter Florens, qui cum aliis Ecclesiae et Reipublicae negotiis semper occupati fuissent, aliquando per Aeconomos aliis similiter rei familiaris occupationibus impeditos dicta necessaria in tempore non subministrabant, ac exinde vari interdum sequebantur defectus Ecclesiae. Ad praesens vero cum majori diligentia, per Capitulum seu residentes Canonicos nullis aliis negotiis impeditos praemissa omnia expediunt. Residuum quoque proventus Ordinarii sive Industrialis cedet in necessariam subventionem exiguae capitularis Mensae. Secundus Testis Illris et Adm Rndus Dominus Martinus Karlowski Posnaniensis Varsavien Canonicus praefata omnia puncta Juramento ad tactum pectoris praestito Interrogatus. Ad primum Secundum Tertium respondit affirmative. Ad quartum de statu situque Clavis Wielichovien nescit ad tandem se scire asserit quod Bonorum Clavis Wielichoviensis proventus possunt computari in Duo millia et quingentos Florens Polon. Causam scientiae dedit. Quia taliter ad praesens persolvit Illustris et Admodum Rndus Dominus Albertus Trach Gninski Cantor Posnanien Wladislaviensis Canonicus Ejusdem Tenutarius. Ex Molendino vero quod pro Clave commutatur proveniunt coreti siliginis Centum qui faciunt Florens quingentos. Ex Stagno vero triemalis proventus potest Computari in Florens Centum. Exponebant antea Episcopi pro praestatis necessariis oleo cera et Vino Nongentos Florenos vel plus, quae obligatio modo manebit circa Capitulum causa permutationis necessitas et Utilitas, quia non juxta tempus praefata necessaria dabantur et Ecclesiae inde multa sequebantur incommoda. Tertius Testis Gnosus Adrianus Radlicki antea Notarius Castren Posnanien. Ad primum Secundum Tertium affirmative respondit. Supra proventibus Clavis Wielichovien et molendinum interrogatus respondit, quod optime sciat ad praesens ex Bonis Clavis Wielichovien provenire annuatim flor. Duo Millia et quingentos, Molendini

vero

proventus asseruit excedere floren. sexcentos, dictam vero Com
mutationem, et oneris Episcopalis in subministrando oleo
cera et vino ad Capitulum translationem respectu praetensarum
incommoditatum utilissimam esse. Et Perillris et Adm Rndus
Dominus Commissarius Apostolicus de et super narratis in
Rescripto Apostolico expressis sufficienter inquisitione praemisso
modo expedita, aliisq' visis videns consideratis considerandis
Utilitate et necessitate Ecclesiae animadversa super eadem Com
mutatione Consensum ~~super~~ Authrite Apostolica praestandũ
esse censuit eandemq' Commutationem in omnibus et per omni
a approbavit confirmavit, eiq' perpetuae et inviolabilis Apostoli
cae firmitatis Robur attribuit, aliaq' omnia et singula juxta
earum tenorem et continentiam Literarũ Sanctae Sedis Apostoli
cae expedivit et executus est. Literasq' desuper necessarias in for
ma amplissima extradere mandavit prout per me infrascriptum
Prothonotarium Apostolicum fuerunt confectae cum subscriptio
ne manus praedicti Commissarii atq' sub sigillo ejusdem Extra
ditae, praesentibus Illrbus et Adm Rndis Dominis Dominis
Stanislao Stanszewicz J U Doctore Custode Premisliensi
Canonico Varsavien et Ducatus Masoviae Officiali Gnali
Ludovico Fantoni Custode Varsaviensi Felice Rzszewski
Joanne Potulicki Sacrae Regiae Majestatis Secretariis
et Andrea Rowinski Notario Apostolico Serenissimi Prin
cipis et Rndmi Dni Caroli Ferdinandi Poloniae et Sue
ciae Principis Plocensis Varsavien Episcopi Curiae Causarũ
Instigatore Gnali Joanne Vladislao Borucki Prothonota
rio Apostolico et Actus praesentis Notario. Et quia ego
infrascriptus Prothonotarius qtis omnibus dum sic fi
rent et agerent una cum praefatis Testibus praesens inter
fui ac dum suprascripti Testes expressi ac nominati,
nec nõ caeteri, quorum depositiones ob prolixitatem omit
tunt sua facerent testimonia, vidi et audivi pfata omnia
quae cunq' in dicto Instrumento continent in notam sumpsi,
propterea praesens publicum Instrumentum confeci, et more
consueto consignavi rogatus et requisitus Joannes Vladislaus
Borucki

Prothonotarius Apostolicus manu propria. Locus Sigilli Notariatus, et Sanctæ Sedis Apostolicæ Consensus de Anno. Joannes Rakowski Canonicus Vicarius in Spiritualibus et Officialis Gnalis Camenecensis Sanctissimi Domini Domini nostri Innocentii Divina Providentia Papæ feliciter moderni, Ejusq' Sanctæ Sedis Apostolicæ Commissarius ad Infrascripta specialitr datus et deputatus, Ad perpetuam rei memoriam Universis et singulis quorum interest presentes Lras nostras nunc et in futurum visuris lecturis vel de iisdem quomodolibet audituris Salutem in Domino circumspecta Sanctæ Sedis Apostolicæ Providentia Ecclesiarum et piorum locorum Indemnitati prospiciens de non alienandis rebus Ecclesiæ non transferendoq' in alios ipsarum peculij possessionibus Salutaria statuit et Ordinavit sancita ac Districtas praescripsit prohibitiones. In Casibus tamen a Jure permissis et legitimis Causis subsistens dictas alienationes, Commutationes Contractus in evidentem Ecclesiæ utilitatem fieri solitis Pontifex Romanus in sublimi solio Superna dispositionis Providentia Constitutus approbare consuevit Pastoralis officii sui partes de et super interponendo. Quare cum Illmus et Rndmus Dominus Andreas de Szołdry Szołdrski DEI et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia Episcopus Posnaniensis quam Episcopalis dignitatis munus in humeris suis sufferens Pastoralis vigilantia, Ecclesiarum sollicitudo et honoris Divini æmulatio, praeter alias Virtutes Episcopali nomine dignas, in facie Ecclesiæ Regni hujus fecerunt illustrem pro sic Zelo suo quem in Commenda Sponsa sua Ecclesia Cathedrali Posnaniensi toto monstravit et exhibuit extantibus argumentis certas Remoras in necessariis oleo cera et vino per oeconomos suos totalis Curis oneratos ad Ecclesiam eandem Cathedralem Posnaniensem subministrari prudenti investigatione comperisset, ac exeo aliquando Cultum Divinum minui, et Divina officia omitti posse considerasset. Proinde cupiens commodiorem praenominati olei ceræ et vini subministrationem procurare sese tanquam aliis arduis Episcopalibus, et Senatoriis Regni negotiis semper intensum succes-

reoq' suos

Episcopos Posnanienses ab onere subministrationis, quod ipsi
Antecessoribusq' suis incumbebat eliberare Conventionem seu com
mutationem Bonorum Oppidi et Clavis Wielichoviens ad
mensam suam Episcopalem antiquitus spectantis et pertinen
tis pro molendino cum Stagno inter Palatium Episcopale
Posnaniense et oppidum Srodka jacens ad Capitulum Ecclesiæ
Cathedralis Posnaniens similiter antiquitus spectans cum
Prælatis et Canonicis totiq' Vbli Capitulo Ecclesiæ Cathedra
lis Posnaniensis fecit inivit et constituit in recompensamq' sibi
et Successoribus suis dicto Molendino tanquam minoris
fructus recepto dictum Oppidum clavemq' Wielichoviensem
jam alias persione trecentorum floren dicto Capitulo antea
oneratoq' pfato Capitulo Posnaniensi assignavit destina
vit, et cum omni Jure proprietate et Dominio cum omnibus
illius annexis et attinentiis nullis pro se et Successoribus suis Epi
scopis Posnaniensibus penitus exceptis perpetuis temporibus
tradens esse censuit vel onus suprascriptorum supportandorum onerum
subministrationisq' vini cœ et olei Vble Capitulum perpe
tuis temporibus itidem cum evidenti et majori commoditate
obligans prænominata conventione tractatu et Commutatione
obligationeq' latius et fusius præmissa obloquens ad quam con
digna in Actis Capitularibus Posnaniens existens habeatq' rela
tio. Quoniam vero ejusmodi pia intentio et laudabile desiderium
prænominati Illmi Dni Episcopi Posnaniens absq' beneplacito
Sanctæ Sedis Apostolicæ, et illius speciali assensu debitum su=
um non valebat sortiri effectum nec dicta commutatio ob=
stans Jure Constitutionibus, prohibitionibus et Decretis Apo
stolicis ad Executionem deduci potuit. Ipse Illmus et Rndmus
Dominus insistendo dispositioni Juris totum hoc Commutatio
nis et ordinationis suæ negotium suo et Capituli sui Nomine
Sanctissimo Dno nostro Domino Innocentio decimo Papæ feli
citer moderno retulit Apostolicæ Authoritatis de et super in
vim beneplaciti implorando remedium. Cui supplicationi
tanquam justæ rationiq' consonæ sua Sanctitas beni=
gne annuere. Nobis id munus Confirmationis et appro

bationis

praemissis praemittendis examinataq Commutationes au
faueri per Literas suas in forma Bullae ex Curia Ro
mana emanatas plumbo filo canapis in calce appenso
munitas alias more Curiae Romanae expeditas commit
se dignata est. Quarum tenor fuit, estq talis. Innocentius E
piscopus Servus Servorum DEI. Dilecto Filio Officiali Vnbl
Fratris Nostri Episcopi Camenecensis Salutem et Apos
licam Benedictionem. Circa Ecclesiarum quarumlibet Cathedra
lium praesertim Insignium profectum studiis invigilan
assiduis, ea quae praedictarum Ecclesiarum Commodo, illarumq Men
sarum Capitularium fructuum tenuitate laborantium, subven
tione et Divini cultus augmento, ab illarum maxime P
latis de Amicabili conventione provide gesta fuisse dicent,
ut firma perpetuo et illibata persistant, libenter, cum a No
bis petitur Apostolico mandamus munimine roborari. Sane
pro parte Vnblis Fratris nostri Andreae moderni Episcopi
Posnaniensis et dilectorum filiorum Capituli et Canonicorum
Ecclesiae Posnaniensis nuper nobis exhibita petitio continebat
Quod alias dictus Andreas Episcopus provide considerans, quod
ipse et ejus Successores Posnanienses Episcopi ratione Bono
rum et Pagis Wielichowiensis nuncupatorum ad Mensam
Episcopalem Posnaniensem legitime spectantium tenerentur solvere
Capitulo et Canonicis praefatis annuam pensionem Tre
centorum florenorum Polonicalium, cupiensq sese ac Successores suos
praenominatos, nec non praenominatam Mensam Episcopa
lem ab hujus modi onere liberare, simulq mensae Capitularis
dictae Ecclesiae fructuum redituum et proventuum tenuitati
prospicere, cum Capitulo et Canonicis praenominatis ad in
frascriptam sub Nostro et Sedis Apostolicae beneplacito
devenit conventionem, per quam dictus Andreas Episcopus
dicta bona cum omnibus eorum Villis Allodiis agris
pratis Censibus Fructibus reditibus proventibus et emolu
mentis ac pertinentiis suis universis Annui Reditus
Quadringentorum

Scutorum Auri circiter praefatae Mensae Capitulari Titulo permutatio=
nis perpetuae. Ita tamen quod ipsi Capitulum et Canonici Ceram
oleum et vinum in dicta Ecclesia circa Divinorum officiorum
celebrationem necessaria perpetuo subministrare deberent, et
eorundem bonorum locatio quae ad Centum nondum elapsum
tempus ab ipso Andrea Episcopo Dilecto Filio Alberto Trach
ginski Cantori ejusdem Ecclesiae facta et apostolica Au
thoritate confirmata extitit, salva illaesa remaneret, dictiq
Capitulum et Canonici illorum pensiones à praefato Alberto hujus
modi locatione durante recipere, illaq finita, possessionem di
ctorum bonorum eorum et Mensae Capitularis, praefato nomine
apprehendere, possent et deberent, dedit et concessit. E converso
Capitulum et Canonici praenominati quoddam Molendinum
cum stagno inter Palatium Episcopale Posnanien. et Oppi
dum Ostrow Posnanien. Dioecesis ad dictam mensam Capitu
larem spectans etiam una cum illorum emolumentis et per
tinentiis suis Universis, ad Centum et quinquaginta scuta si
milia vel circa annuatim ascendens dicto Andreae Episcopo
pro se et successoribus suis praefatis eorumq mensaeq Episcopali
similiter via mutuae permutationis, ita tamen, ut tam dictus
Andreas Episcopus quam ejus successores teneant juxta
antiquiorem usum et consuetudinem ad praestandum oleum
pro Ecclesia Posnanien. et illius Cantoribus ac Organista
solvens perpetuo dederunt, et concesserunt possessionem hinc
inde minime tradita prout in ipsius Andreae Episcopi lite
ris Latentibus desuper confectis plenius dicunt continent.
Cum autem sicut eadem pentio subjungebat hujusmodi Con
ventio et bonorum permutatio pro majori tam Andreae Epi=
scopi et Successorum suorum, quam Capituli et Canonicorum
praefatorum Commoditate, et fructuum dictae mensae Capitu
laris divinique Cultus augmento factae esse dignoscuntur.
Proindeq Andreas Episcopus ac Capitulum, et Canonici
praefati plurimum cupiant illas per nos et dictam sedem
approbari et confirmari. Quare pro illorum parte nobis
fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum votis hujus

modi

modi annuere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igr ipsos Andream Episcopum et Canonicos pfatos nec non illorum et Capituli hujusmodi singulares personas a quibusvis Excommunicationis suspensionis et Interdicti, aliisq' Ecclesiasticis Sententiis censuris et pœnis à Jure v ab homine quavis occasione v Causa latis si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsen duntaxat consequen harum serie absolven et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati discretioni tuæ attento quod de interesse dicti Andreæ Episcopi agit et ut idem Andreas Episcopus ad Capitulum ac Canonici pfati asserunt Venerabilis Frater noster Episcopus Camenecensis unus ex Ordinariis vicinioribus existit per Apostolica scripta mandamus. Quatenus vocatis ad id qui fuerint evocandi, ac Constitutos ibi legitime de Narratis Conventionem seu permutationem ac Literas Patentes hujusmodi cum omnibus et singulis in eis contentis licitis tamen et honestis ad partium hujusmodi supplicationem Authoritate nostra approbes et Confirmes illisq' perpetuæ et inviolabilis Aplicæ firmitatis robur adjicias, ac omnes et singulos tam Juris quam facti et Solemnitatum de Jure usu consuetudine aut alias quomodolibet requisitarum et in iis forsan omissarum, defectus si qui desuper quomodolibet intervenerint in Eisdem suppleas, eundemq' Andream Episcopum ac ejus Successores Posnanien Episcopos a dicto onere subministrandi oleum ceram et vinum, hujusmodi perpetuo liberos et exemptos, nec non ejusdem Ecclesiæ Capitulum et Canonicos nunc et pro tempore existentes, hujus-modi oneri etiam perpetuo obnoxios esse et fore, nec eos, aut illorum aliquem desupe a quoqm quavis Authoritate fungente, vel dignitate pfulgente molestari inquietari, perturbari aut quoquomodo impediri ullatenus unquam posse. Sicq' per quoscunq' Judices Ordinarios et delegatos

legatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores ac San
cte Romanæ Ecclesiæ Cardinales et de latere Legatos et Vi
celegatos, et Sedis Apostolicæ Nuntios iudicari et definiri
debere, irritumq́ et inane si secus super his à quoquam qua
vis Authe scienter vel ignoranter contigerit attentari di
cta Authoritate nostra decernas, non obstantibus quatenus
opus sit Felicis Recordationis Pauli Papæ Secundi, quorum
cunq aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum no
strorum de rebus Ecclesiæ non alienandis à quibusvis ali
is Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis dictæq
Ecclesiæ juramento Confirmatione Apostolica, vel quavis
firmitate alia roboratis statutis, et Consvetudinibus, ceterisq́
quibusvis contrariis. Datum Romæ apud S. Petrum Anno
Incarnationis Dominicæ Millesimo Sexcentesimo quadrage
simo quinto. Sexta Calenq Februarij Pontificatus nostri Anno
Secundo, Locus subscriptionis et Plumbi. Quas quidem literas
Apostolicas in personam nostram directas nobis nomine et
pro parte dicti Illustrissimi Domini Episcopi Pomanien cuiq
Capituli præsentatas fuisse sanas salvas illæsas integras o=
mniq suspicionis nota carentes recognovimus, easq́ cum
ea qua decet Reverentia recepimus et ad earum executio
nem juxta mandata Apostolica nos procedere velle obtulimus,
prout inprimis, et ante omnia inhærendo Clausulæ vocatis, Cita
tionem contra partes commutantes, Testesq́ ad effectum debi
tè super præmissis omnibus aliisq negotiis ejusmodi de Ju
re Concernen inquiren plenumq́ testimonium habendi extra
didimus. In cujus quidem Citationis præmisso modo per nos
editæ et debitæ Executioni demandatæ Termino nomine
et pro parte supradicti Illmi Domini Episcopi, ejusq́
Capituli coram nobis fuit comparitum, debitaq́ cum Instan
tia petitum quatenus ante omnia vigore prædicti rescripti Ju
ris dictionem nostram fundaremus, et nos Judicem Compe
tentem pronuntiaremus easq Lras Apostolicas in omnibus
et per omnia debitæ executioni demandemus, ad exami
nationem Citatorum et inductorum Testium in Forma

Juris

Juris procedenz. Nos vero Apostolicis volentes obedire manda-
tis Jurisdictionem nostram fundavimus nosq' Judicem competen-
tem causæ et partibus pronuntiavimus, Testesq' in vim sufficien-
tis habendæ informationis citatos et inductos, videt Illrmum
et Rndmum Dnum Sigismundum Miaskowski Dei et Apo-
stolicæ Sedis gratia Episcopum Chersonensem ex Ordine Præ-
dicatorum, Illrem et Adm Rndum Martinum Katlewski
Posnaniensem Varsavienz Canonicum, Adm Rndum Joannem
Rzepczyński J U Doctorem Præpositum Grobensem, Gnosos
Albertum Radlicki antea Notarium Castrenz Posnanienz et
Joannem Jordanowski Viros omni exceptione majore ad-
mittendos esse censuimus, eosq' in forma Juris solita juxta
Interrogatoria tunc à Nobis sufficienter proposita, sigilla-
tim seorsive examinavimus, Qui super omnibus et singu-
lis circumstantiis quomodolibet opportunis et necessariis
speciatr vero evidenti Ecclesiæ illius necessitate, justaq' commu-
tationis causa atq' de Statu quolibet, valore, fructu et re-
ditibus annuatim tam ex Oppido dicto seu Clave Wielichovi-
ensi suisq' attinentiis quam ex Molendino et Stagno eidem
adjacenz provenientibus, et super obligationem subministranz
Olei ceræ et vini Rucusq' per Episcopos Posnanienses habita,
et incommoditate ad præsens in subministranz observatæ fi-
de digna testimonia et uniformes depositiones seorsivo Instru-
mento publico per Notarium istius actus latius descriptas fe-
cerunt dederunt et perhibuerunt. Proinde nos Commissarius
Apostolicus Authoritate nobis hac in parte delegata, de et super
narratis contentis in Literis Bullæ Pontificiæ expressis,
sufficienz inquisitione in forma Juris satr expedita, deposi-
tionibusq' suprascriptorum Testium magnæ Authoritatis
atq' Integerrimæ Fidei existentium, nec non præmissorum omnium
notitiam et scientiam omnimodam habentium receptis et
capta diligenti informatione ac omnibus aliis negotium
hujusmodi concernentibus pro munere nostro diligenter
discussis, maturaq' Judicii nostri deliberatione pensatis,
aliisq' visis videndis et consideratis considerandis.
Quandoquidem dicta commutatio Oppidi Wielicho

viensis

cum suis attinentiis pro molendino cum Stagno ajuen? inter Curiam Episcopalem et oppidum Srodka existen? inter Illmum Dominum Episcopum Posnanien? feliciter modernum ex una Suumq' Venerabile Capitulum Partibus ex altera Zelo bono, piaq' Intentione erga Ecclesiam Cathedralem pro tunc Sponsam pfati Illmi Domini Episcopi idq' in vim subvenien? Commodioris necessitatis ips fructuumq' mensae Capitularis et Divini Cultus augmento facta est, nullumq' Successoribus suae Illmae Celsitudinis potest adferre praejudicium, ideo Concessione dicti Rescripti Apostolici in evidentem Ecclesiae necessitatem cedere declaran? assensum Apostolica Authoritate de et super pdicta Commutatione praestamus et eandem Commutationem tanquam omnibus Juris Sollennitatibus in talibus requiri solitis suffultam, in Omnibus et singulis punctis Clausulis Articulis, et Conditionibus approbamus confirmamus ratificamus, eiq' perpetuae et inviolabilis Apostolicae firmitatis robur attribuimus, defectus omnes Juris et facti si qui in? eodem Commutationis Actu intervenirunt supplemus, dictum Illmum et Rndmum Dominum Episcopum Posnaniensem feliciter modernum suosq' Successores abhinc a Subministratione olei cerae et vini liberum, immunemq', liberosq' et immunes fore et esse pronuntiamus, dictum vero Capitulum Posnaniense nunc et pro tempore existens futuris perpetuis temporibus ad pfatum sufferen? onus obnoxios fore et esse debere declaramus Ejusmodiq' Commutationem ad debitum hinc inde possessionis realem et effectualem Actum dedisci posse et debere permittimus et concedimus Neq' eos videlicet pfatum Illmum Dnum Episcopum Posnaniensem modernum suosq' Successores, ac dictum Vnblem Capitulum ac illorum aliquem desuper quavis Authoritate fungente v dignitate pfulgente molestari inquietari perturbari aut quoquomodo impediri ullatenus unquam posse. Sicq' per quoscunq' Judices Ordinarios et delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales etiam de latere legatos vicedelegatos et Sedis Apostolicae Nuntios judicari

et definiri

debere irritum et inane, si secus super his a quopiam quavis Authoritate scienter v ignoranter contigerit attentari Apostolica Authte decernimus, Actum vero Conventionis et Commutationis praefata sic per nos Authoritate Apostolica approbatae cum Insertione praesentis Decreti Nostri, tum et Testium per Nos examinatorum depositionibus ac etiam acthco Officialatus nostri Cameneciensis ad perpetuam rei memoriam per infrascriptum Actus praesentis Notarium conscribi Instrumentum confici, et pro futura Ecclesiae Cautela sive in Archivo Episcopali sive in Capitulo praefato Conservari debere volumus et mandamus, et ita dicimus decernimus pronuntiamus isto et omni alio meliori modo. In quorum omnium fidem praesentes manu nostra subscripta sigillo Nro appenso communivimus, et signis infrascriptis Actus Notarii consignari mandavimus. Actum et datum Varsaviae die Mercurii Quinta Mensis Decembris Anno Dni Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Sexto. Indictione Romana decima quarta. Pontificatus autem Sanctissimi Domini nostri Domini Innocentii Papae Decimi Anno tertii praesentibus Illrbus et admodum Rndis Domino Stanislao Stamszewicz J. U. Doctore, Custode Premisliensi Canonico Varsaviensi, et Ducatus Masoviae Officiali Gnali Ludovico Fantoni Custode Varsaviensi Felice Brzewski Joanne Potulicki Sacrae Regiae Majestatis Secretario et Andrea Rowinski Notario Apostolico Serenissimi Principis et Reverendissimi Domini Domini Caroli Ferdinandi Poloniae et Sveciae Principis Plocensis Vratislaviensis Episcopi Curiae Causarum Instigatore Gnalis Joanne Vladislao Borudzki Prothonotario Apostolico, et Actus praesentis Notario. Subscriptiones vero tales sequuntur. Joannes Rakowski Praepositus et Officialis Gnalis Cameneciensis Dunes Conzensis Praepositus Colneni Sacrae Regiae Majestatis Secretarius Sanctae Sedis Apostolicae Comissarius. Locus sigilli notariatus. Et quia ego infrascriptus Prothonotarius praemissis omnibus et singulis dum talr. p. Illrem et Adm Rndum suprascriptum Sacrae Sedis Apostolicae Commissarium et Judicem una cum memoratis Testibus praesens interfui o-

miaq

omniaq' sic fieri prout scripta sunt vidi audivi et in notam sumpsi. Ideo praesentes literas Decreti Comissorialis Inscriptionem Rescripti Apostolici fideliter transsumptati et collationati aliaq' de et super necessaria et opportuna in se continens de mandato Comissoriali transcripti, manuq' illius subscriptas et sigillo appenso munitas manu mea propria subscripsi, et signo meo Notariali solito in Fidem consignavi rogatus et requisitus. Joannes Vladislaus Borucki Protonotarius Apostolicus manu propria. Sequitur Legalitas Notarii. Joannes de Torrez DEI et Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus Adrianopolitanus Sanctissimi Domini nostri Domini Innocentii Divina Providentia Papae decimi praelatus domesticus et assistens. Nec non ejusdem Sanctissimi ac Sacrae Sedis Apostolicae apud Serenissimum Vladislaum Quartum Poloniae et Sveciae Regem Potentissimum, cum facultatibus Legati de Latere Nuntius Apostolicus. Universis et singulis quorum interest, vel aliquando interesse poterit fidem facimus et attestamur suprascriptum Dominum Joannem Vladislaum Borucki Prothonotarium Apostolicum talem esse, qualem in praesentibus Literis decreti Commissorialis ejusq' transsumpto seu collatione se facit, Ejusq' Scripturis publicis tam in judiciis quam extra semper adhibitum fuisse, ac de praesenti plenam adhiberi posse fidem. In quarum veritatis testimonium. Datum Varsaviae in Aedibus nostris solitae Residentiae die secunda mensis Januarii Anno Dni Millesimo sexcentesimo Quadragesimo Septimo. Sub-

1647 scriptio talis. Joannes Archiepiscopus Adrianopolitanus Nuntius Apostolicus. Locus sigilli. Hieronymus Cosseta Secretarius. Praesentes Literas Commissoriales cum Originali Authentico ipso Collacionavi et correxi Mathaeus a Zgierz Sacra Authoritate Apostolica Publicus et Venerabilis Capituli Posnaniensis Actorum Notarius manu propria. Academiae vero Lubransciana Summa tredecim Millium Florenorum Polonorum pro augendis Professorum stipendiis ad manus Vnblis Capituli Nostri uti ipsorum Curatorum ex Censu annuo septem a centum de quo de-

creta

1645 decreta duo. Et quidem primum de Anno Domini Millesimo Sexcentesimo quadragesimo quinto Tenor talis Capitulum generale pro Festo S. S. Petri et Pauli Apostolorum Posnaniae in Summo celebratum, Fundatio Illmi Domini Episcopi pro Dominis Dominis Professoribus Lubransianis, Illustrissimus et Reverendissimus Dominus Dominus Andreas de Szołdry Szołdrski Episcopus Posnaniens locum Capituli ingressus, in praesentia Illustrium et Adm Rndorum Dnorum Praelatorum et Canonicorum Posnaniensium tunc Gnale Capitulum Celebrantium Considerns Fundationem in Collegio Lubransiano, primum ejusdem Illustrissimi et Rndmi olim Joannis Lubrański Episcopi Posnaniens postea Rndmi etiam olim Joannis a Rozdrażew Rozdrażewski eo in hac Calamitate temporum devenire, ut Domini Professores in eodem Collegio existentes ob tenuitatem proventuum illis ratione meritorum ac Laborum serviens nulla ratione sustentari valeant, de sua itaq munifica liberalitate pro auctione solarii antiqui praefatorum Dnorum Professorum Summam florens decem millium Polonorum Vnbli Capitulo ejusq dispositioni ratum et in effectu numerare et tradere in animo constituit, prout defacto dedit et tradidit, volens obligatum Vnble Capitulum habere ex nunc et in perpetuum, quatenus praefata Summa Decem millium Florens Polonorum sic ut praemissum est data et accepta in Censum Florens septingentorum in aliquibus Bonis mundis et simili aut majori Summa non obligatis locentur. Cujus Census ordinationem sua Illma Celsitudo voluit fieri talem qualis sequitur. Excellens Dnus Professor Juris qui hactenus Florens Polons trecentos ex priori fundatione percipiebat, modo ducentis adauctus florenis quingentos percipiet. Dni Profes Philosophiae ac Oratoriae facultatis et Poeseos qui habent florenos Centum quinquaginta in posterum similiter ex moderna Fundatione aucti Centum Florens, in posterum quilibet accipiet Florens ducentos

quinquaginta

quinquaginta. Dnus vero Matematicus cujus per aliquot annos professio intermissa fuit, idq' propter minimum inter alios Dnos Dnos Pfsres Solarium, ut qui tantum Centum florenos minutus accipiebat, ab hinc accipiet ratione suæ Matematicæ Professionis, et ex antiqua fundatione florenos Centum ex moderna vero alios florenos Centum, ratione Præfecturæ Clericorum Seminarii Eccle Cathlis Posnanien cui semper ab hinc præficiet, mensam in eodem Seminario habebit, ac alumnis ibidem lectionem vocationi eorum servientem vel casus conscientiæ et Computus Ecclesiasticum prælegit, alios itidem Centum florenos, ex moderna Illmi et Rndmi Domini præcnominati singulis annis numerabit, ita ut pro utraq' lectione Trecentos florenos annuatim percipiat. Illustres itaq' et Adm Rndi Domini Domini Prælati et Canonici mutuis Consiliis habitis, tantam munificentiam Illmi et Rndmi Dni Episcopi considerantes eandem in omnibus punctis libentissime acceptarunt, se suosq' Successores illi ordinationiq' præfatæ pariter ab hoc ipso tempore submiserunt et obligaverunt. Secundum vero de Anno Domini Millesimo Sexcentesimo quinquagesimo in Capitulo Generali pro Festo S. Martini
1650 celebrato Tenor Ejusmodi. Punctum ex Fundationibus Szoldrscianis, reliquum de præfata suma pecuniæ Quadraginta novem Millium Florenorum Polonicalium Florenorum Tria Millia serviant pro nostro Fundato Domino Professore Græcæ in Collegio Lubransciano Idq' ex intentione et fundatione pmemorati Illustrissimi Domini Episcopi a qua proveniens census Florenorum ducentorum et decem, qui eidem Domino Professori pro tempore existenti solvet per Dnum Thesaurarium Ex Actis Publicis Capituli Posnanien extractum Mathæus Zgierski Actorum Publicorum Capituli Posnanien ~~extractum~~ Publicus Notarius ejusdem Capituli extant ex nunc liberaliter numeravimus et dedimus. Cum vero pro tenuitate nostra ac in primis pro majori DEI gloria etiam cupimus, ut posteritas familiæ Nostræ non solum vivam nostri memoriam gerat verum etiam de nostris meritis quæcunq' ea fuerunt impensius glorietur et gaudeat, habeatq' non solum exemplum præ-

sentis

sentis fortunæ et dignitatis nostræ, verum etiam hoc quod ab erudita ac pia educatione provenit Literarium sub sidium nec procul à proprio stipite poma cadant, imo quod præcipuum est, ut in hac vicina Hæresum et Sectariorum lube à Teneris annis Catholicis pure et ab Ecclesia DEI approbatis utatur Magistris, qui eam non minus doctam quam in Fide Catholica bene instructam et formatam red dant, in eam Sententiam facile devenimus, ut Contubernium nostrum Szołdrscianum pro decem Adolescentibus Familiæ nostræ vel ipsorum defectu aliorum ab eadem Familia de scendentium ad eandem Academiam Lubranscianam erige retur. Ad cum vero effectum imprimis aream cum Domo et Horto vocatam antiquitus Knyhatinsskie à suis Possessoribus acquisivimus, cujus acquisitionis Inscriptiones, et Resignatio nes primo in Varias personas tum vero postremo Ab Adm Rndo Dno Joanne Branecki Archidiacono Pizzeviensi Scholastico Varsaviensi Gnesnensi Canonico in Nostram ejusmo di sequunt. Anno Domini Millesimo Septentesimo decimo quinto, die Luno vigesima sexta Mensis Octobris coram Dno Stanislao Kokolawski Cancellario et Procuratore Vnblis Capituli Ecclesiæ Cathedralis Posnaniensis In mea Notarii Publici et Testium infra descriptonem præsentia perso nalr constitutus Famatus Andreas Knyhata Civis Po snaniensis sanus mente pariter et corpore sponte ac liberè recognovit. Quia ipse inhærendo donationi suæ ante ali quot annos de bonis sub Jurisdictione Civitatis Posnaniensis Consistens reciproce una cum honesta Anna Conjuge sua in officio ejusdem Civitatis Posnaniensis facta ac eam in robore suo conservans, amore ductus in eandem conjuga li omnia et singula bona sua mobilia et immobilia, nullis penitus exceptis hic sub Jurisdictione Ejusdem Vnblis Capituli Videlicet post montem Summi Posna

niensi

Visitationes 1767 13 et 15 Octobris

Puncta

Propter D.D. Commissarios
In Ordine ad expediendam per Contubernia & Scho-
lastica Visitationem Diebus 13 & 15 8bris Anni 1767.
Horis Matutinis
1mum Inquirent D.D. Commissarii Utrum D.D. Seniores Contu-
bernii & Scholarum actu Lectiones tradentes vigore Novæ
Ordinationis 2a in Die audiant Lectiones qui vero actu non
gunt num 4. easq diligenter revidebunt
2dum Inquirent iidem D.D. Commissarii an D.D. Seniores & anti-
quiores Magistri Cursus Theologicus Speculativum Moralem &
Polemicum Consummaverint Secus eosdem ad id præstandum
sub pœna privationis Officii Compellent D.D. vero Magistri Antiquio-
res nisi id sine mora præstiterint sciant se ulteriori continua-
tione carituros
3tium Inquirent pariter D.D. Commissarii an D.D. Novelli Magi-
stri Baccalaurei Publicarum Lectionum Auditores 4 in Die audi-
ant Lectiones quas pariter diligenter revidebunt de profectu exami-
nabunt, quod si Contrarium repertum fuerit uti in pertinaci ne-
gligentiæ eorum occurat eosdem sub pœna privationis ma-
gisterii admonebunt
4tum Inquirent D.D. Commissarii num D.D. Seniores Juvenes
informandos tradant qui non satisfaciunt Novellæ Ordina-
tioni & si Contrarium Compertum fuerit in eis pertinacium fiat demo-
tio inculcabunt
5tum Inquirent D.D. Commissarii an omnes Dialectici & Rheto-
res Oratorem & Juris Regulas audiant quod ipsis serio com-
mendabunt
6tum Inquirent D.D. Commissarii an D.D. Seniores Scholarum
habeant Conscriptos extraneos Informatores in Parochiis suis
manentes, qui privatam Juventutem docent si que illi Ordinati-
oni Novellæ satisfaciunt
7mum Inquirent D.D. Commissarii utrum Die Stata Lectionum
Statutorum in Contuberniis & Scholis legat etiam Novella Ordi-
natio quod omnino faciendum inculcabunt ne quispiam se ig-
norantia legis excuset
8vum Inquirent D.D. Commissarii An in Sabbatinis Convocati-
onibus Contubernales & Scholares exercitentur in iis Quæstionibus
ad quas recapitulandas per Decanum assignant hujusmodi
exercitationem indispensabiliter practicandum inculcabunt
alias sciant se D.D. Seniores pro negligentia responsuros
9num Inquirent D.D. Commissarii Utrum D.D. Seniores assistant
suis Alumnis in actibus Disputationum ang respectivos suos
Alumnos dato signo Campana ad Lectiones deducant & inde
reducant. quod in perpetuum faciendum commendabunt Si
vero Seniores legitime impediti fuerint in quo Decanum certiorem
facere debebit ejusmodi Officium primus Consiliarius supplere
tenetur
10mum Inculcabunt D.D. Commissarii quatenus D.D. Seniores
Cathalogum suorum Alumnorum cum Lectionibus & Horis Con-
scriptum intra Triduum à Die inchoationis Studiorum De-
cano indispensabiliter reddant sub pœnis arbitrariis
Ad Contubernium D.D. Bursæ pauperum & Scholam S. Spiritus Arcensem deputa-
tur Perillustris Clarissimus & Adm. Rndus D. M. Jacobus Megoura-
ki, Collega Major. Cum assumendo sibi Professore
ex parte Decani Artistarum.
Visitatio Contubernii Die Martis, Scholæ die Jovis expediatur.

Hæc singula supra expressa deducantur ad effectum juxta Jeus man-
datum Rectorale. M. Jacobus Marcus Graffi [illegible] Dr et Ss.
Inclitæ Universitatis Grlii Rector. mp.
[illegible]

Illustrissmo D. Niegowiecki.

28

Ego infra scriptus ab Inclyta Facultate Philosophica ad mentem novellae Ordinationis ejusdem deputatus ad Contubernium Jeronianum Professorum et Studiosorum Lectiones vidi et recidi hac commutatione hyemali auditas quas in praesentia mei produxerunt. Anno 1777. d. 6. Aprilis.

V. Antonius Szaster 2do Laureae Candidatus produxit Geometriam et Trigonometriae initium. 2dam Eclecticam, 3tiam Gnomonicam 4tam Architecturam Civilem.

V. Joannes Stanowski 2do Laureae Candidatus. 1mam Epistolam S. Jacobi ~~2dam Architecturam Civilem 3tiam~~ Chronologiam ~~et Gnomonicam~~. 2dam Eclecticam 3tiam Geographiam. 4tam Gallicam.

V. Mathias Dębski Phiae Baccalaureus. 1mam Epistolam S. Jacobi. 2dam Architecturam Civilem 3tiam Chronologiam et Gnomonicam 4tam Cursum Philosophicum.

V. Nicolaus Lęczycinski Phiae Baccal. 1mam Geometriam. 2dam Terminos Distinctionum 3tiam Cursum Philosophiae 4tam Italicam

V. Joannes Krusinski Phiae Baccalaureus 1mam Classem Matheseos 2dam Usum tabularum. 3tiam Mechanicam 4tam Cursum Phiae

V. Vincentius Pieniążek 1mo Laureae Candidatus 1mam Cursum Phiae. 2dam Germanicam. 3tiam Ethicam.

V. Gabriel Wątrobski 1mo Laureae Candidatus. Nullam produxit.

M. Bonifacius Garycki Phiae Doctor et Prof. collegii minor

Visitationes. # 1777. 39

Die 26. Febr. Ao Dni 1777. Peracta est in Contubernio Hierosolymitano ex conclusione in Convocatione Boni ordinis lata praemissa ad id facultate Perillustris et Adm. Rndi Dni Provisoris, tum etiam cum assensu Atris et Adm. Rndi Dni M. Alexandri Ulynski Collegae Minoris, ejusdem Contubernii Senioris, commissio in hunc modum.

V. D. Joannes Topczewski ostendit Cursum Philosophicum, et praeterea nullam aliam Lectionem, sed dixit se esse factum liberum ab aliis Lectionibus per Perillustrem Dm Decanum.

V. D. Laurentius Lojowski ostendit Cursum Philosophicum 1° Perillustri Kolendowicz, in quo Cursu multa desiderantur, alteram Lect. sub Perillustri Szabel 1mam Classem, et hanc non complete in multis locis decurtatam. 3tiam Terminos Diffinitionum aeque in multis locis desideratam. 4tam Philosophiam Electivam, pariter ut priores. Ac praeterea tradit Linguam Graecam, atq audit Linguam Gallicam sub Dno Loryer.

V. D. Bonaventura Bogdanowicz ostendit Cursum Philosophicum sub Perillustri Kolendowicz. A ceteris vero Lectionibus asseruit se vacasse ob infirmitatem. Audit Linguam Gallicam sub Clmo Professore Ordinario.

M. J. Meyzel
Contub. Jog. Senior.
M. Sebast. Czaputowicz mpp.

Visitationes

1777 Ind.

40

In Actu Commissionis in Contubernio Philosophorum ex dispositione Inclytæ Facultatis Philosophicæ permissu Perillustris Dni Provisoris ejusdem Contubernii, expedito Anno Dni 1777º 8 tma Mensis Martii

Coram me infrà scripto

Excell. D. Senior demonstravit Lectionem, quam hiberno Semestri legit, nempe: Arithmeticam Proportionum. Jam verò ex audiendis rigore Novellæ Ordinationis Facultatis Philosophicæ unius auditæ videlicet Casuum conscientiæ sub Pli Dno M. Ignatio Foryani S. Th. Dre, U. J. Doctorando Pspre Tc. testimonium produxit. Alteram verò se dixit non audivisse.

D. Antonius Rechowicz Publicarum Lectionum Auditor sequentes Lectiones ostendit diligenter conscriptas, nempe: Philosophiam Eclecticam, Geometriam Speculativam, Mechanicam, et de Animalibus ac plantis.

In quorum fidem me subscribo
M. Mathias Tyszkowski
Phiæ Dr et Pfr, ad præmissa
Deputatus.
mpp

Coram me eodem ex speciali Commissione Plis Dni Decani Inclytæ Facultatis Phicæ, 10. Martii 1777mo

V. D. Vincentius Karczewski 2. L. C. ostendit Cursum Philosophicum integrum; et Algebram tantum, cum omissionibus, quas se inscripturum brevi, appromisit.

V. Joannes Tyszkowski Phiæ Bacc. ostendit Cursum Phicum, Mathematicum Massen[?] tantum, Ethicam et Terminos distinctionum.

Ita testor Idem qui supra
mpp

Visitationes. # 1777. 41

Actum Die vigesima quarta Mensis Februarii, Annô Domini millesimô septingentesimô septuagesimô septimô in Contubernio Regio-Jagelloniano Permissu Magnifici & Amplissimi Domini RECTORIS, dicti Contubernii Provisoris, præsidente Clarissimo Domino Seniore, ex mente quidem Convocationis Boni Ordinis in Facultate Philosophica facta.

M. Sebastianus Czaputowicz produxit Lectionem suam, Pneumatologiam diligenter conscriptam, atque alias, quas audivit, duas; alteram sub Magnifico Domino Rectore, Tractatum scilicet Canonico-Civilem, alteram sub Reverendissimo Domino Żołędziowski, de Serie potiorum Hæresum.

M. Nicolaus Studziński, produxit Lectionem suam, Commentarium in Dialecticam, item duas; unam sub Perillustri Domino Mrugaczewski, Cursum Polemicum, secundam sub Perillustribus DD. Doctoribus, præterea dedit operam Lingvæ Gallicæ perdiscendæ.

M. Antonius Muszyński, tradidit quidem præterita Commutatione Elementa Euclidis, atque ista Arithmeticam Vulgarem, sed eam non produxit, sicut et eas, quas audivit, testes suæ diligentiæ in audiendo dixit se habere Perillres DD. Theologiæ Professores in legendo verò & tradendo suam, Auditorum suorum fidem appellavit, Lunaremque absolvendam quasi futurum documentum declaravit.

M. Joannes Śniadecki, tradidit Algebram, audivit Lectiones duas; alteram sub Reverendissimo Putanowicz de Historia Evangelica, alteram sub Perillustri Niegowiecki de Virtutibus Theologicis, non produxit Lectiones, sed testes oculatos habere se coauditores dixit.

M. Bartholomæus Karoński, Lectionem nullã tradidit, audivit quinque prima, Commentarium in Epistolam Sti Jacobi sub Perillustri D. Leczkowski, secundã, Lingvã Gallicam sub Clar. Ordinario; tertiã; de Cultu SSrum sub Perillustri D. Czerwiński, quartã, Cursum Moralem sub Perillustri D. Szopiarski; quintã, Historiam Evangelicam sub Reverendissimo Putanowicz istas non produxit, sed (si negotium fuerit:) pollicitus est se habiturum testimo-

nium a' respnis

nium à respectivis Profeſſoribus.

N. Ignatius Ruskiewicz Philosophiæ Baccalaureus audivit Lection
Controversias Philosophicas, Cursum Vladislavianum sub Perillustri
Kolendowicz, Eclecticam, denique Pneumatologiam, pro
dit singulas diligenter scriptas.

Ita testor M. Sigismundus Wbyn
Commiſsarius, unà cum Aſsumpt
M. Cantio Olpinski Phiæ Drẽ & P

Collegae minores

Minores Collegæ, defectu Institutiõis Canonicæ, in Beneficia, non sunt Collegæ, et per conseqns, vocem Collegarum Minorum in Conuocatiõib. Universitatis habere n̄ põunt

Quia

Singuli Professores Collegii minoris fundati sunt in Beneficiis Ecclesiasticis. Hoc probat eorum Erectio.

Tenentur Institutionem, de licentia Loci Ordinarii olim concredita Decano et Custodi S: Floriani, ab eorum alterutro accipere, et iuramentum circa eandem Institutiõem de obedientia Ordinario exhibenda præstare literasq Institutionis sub Formates, sub manu et sigillo Instituentis, quæ gratis dari debent recipere. Dicitur q Decanus vel Custos, non debeat pati aliquem absq Institutione Canonica, Lecturas tenere. Probatur Reformatione Dobroczie sciana, sub Tit. de Electione Collegiatorum.

Horas Canonicas recitare iuxta Canones. quas non recitant. et qd caput rei ē ne primam quidem Tonsuram hñt

Sunt autem singulorum Professorum Obligatiões Ecclesiasticæ istæ

1	Astronomus.	Tenetur duo sacra legere singulis septimanis sub poena Excõmunicat: alterũ pro Defunctis, alterũ pro peccatis
2	Professor. Altaris Transfigurationis	Obligatur itidem ad duo sacra legenda Septimanatim sub poena Excomun: et dieb. solenniorib. Processionib. interesse, sub pæna p Decanum exigenda.
3	Canonicus Omniũ SS	Tenetur septimanatim tres Missas expedire, et duo Anniversaria annuatim ordinare.
4	Altaris S. Bartholomæi.	Tenetur ad duo sacra septimanatim expedienda.
5	Altar. S. Thomæ Cantuarien:	Obligatur septimanatim duo sacra legere.
6	Altaris Corporis Christi in Ilkusz	Singulis septimanis obligatur saltem unum sacrum legere.
7	Concionator. SS: Omnium	Singulis diebus Festiuis atq Dominicis concionari et duoq Sacra septimanatim legere, sub pæna Excõmunicationis
8	Altaris S. Donati	Ad duo sacra legenda obligatur.
9	Canonicus de Rinis	Tenetur ad duo sacra septimanatim legenda, et in Processiõnib. solenniorib. superpelliceo indutus, thurificandum.
10	Astrologus.	Singulis Quartualib. Missam pro defunctis, legere.

Rationes invalidantes Plenipotentiam Academicorum quorundam Romam submissam cont. Illmum Epum Cracovien.

Anno Dni. 1651 die 24 Januarii.

cuius tenor est infra, post tres paginas sub signo ╫

1 Quia Rector potestatem Convocandi Professores, et proponendi aliquid in Convocatione atque concludendi non habuit, siquidem illegitime electus est in Rectorem, scilicet ab eis qui actu non laborabant in Universitate, contra Statuta Universit. tit. de Electione Rectoris; erant autem eiusmodi sui Electores duo. Franc. Rolzi M.D. qui per Annum integrum et Petro Muidarski itidem Medic. Doct. extra exercitij, qui a 30 annis circiter in Lectorio n. e visus, et D. Joan. Tzerski q. annum n. laborante.

2 Q2 Forma Convocationis fuit insolita, nam neq. expresse hisce de reb. punctu datum, ac proinde sine deliberatione praevia, a Professorib. in summa confusione et inter comminationes atq. furias responsum. nec ad oes sed ad unum Perillrem Dnum directa. nec sub finem haec verba. Ex parte Rectoris Universitatis subscripta q. oia et singula uti aliis fieri solebant, ita et modo exarari debebant.

3 Q2 isti q consenserant in Plenipotentiam contra Illmum, ex suppositione (quod iam nomine Universitatis Actio Illmo sit intentata Romae, Rectore isto putativo ita referente, quam deserere turpe esset) consenserunt, quod utq. falsa e. fuit, nec tam probari a quoquam sit.

4 Q2 hoc Instrumentum adversariorum continet falsitatem manifestam. Nam plures Protestati sunt hisce tribus Dno Tonski, R.D. Rosciendi. et Adm. R. D. Wiec Dorkzews. in Instrumento huius Publici Notarii Cognominis Dobski Art. liberal. Baccalaurei, conscriptis: siquidem Perillris et Adm. Rdus D. Jacobus Gorski Canus V.D. et Profess. Coll. Crac. et Senior Collegii Dimisit pater De. nec non Adm. R. D. Greg. Modlinski S.T. Doct. S. Anne Prep. in convenientes protestati sunt. Rosciendi Durski, Szydev.

5 Q2 Clariss. D. Joan. Tonski I.V.D. et Medic. Doct. eiusdemq. professor Ordinar. n. pure dixit Non consentio sed Protestor, sed Non consentio in Plenipotentiam, neq. in sumptus in hac causa expendendos, imo, Protestor de nullitate conclusionis, q. utq. uno reclamante in Bursalibus stare non sit, cui e animus litigandi litiget suis sumptib. ut cepit, non Universitatis. Item Adm. Rdus D. Rosciendi I.V.D. et Profes. Collegii Iuriconsultorum Canonicus S. Michael. in Arce Crac., Procs. eius dixit Protestamur omnes non consentientes in Plenipotentiam.

6 Q2 Profes huius Convocationis, accersito Notario iam post actu Convocationis, neq. n. aderat hic Public. Notarius convocatioi, dictavit in rem suam q. voluit, nullis Professoribus iam egressis.

7 Q2 data e a nonnullis vocem in Convocationib. Universitatis non habentibus, quippe ad Beneficia Ecclesiastica sup. quibus fundati sunt, non instituti.

8 Q2 Rector n. erat Iuratus. ut disponit Privilegium Casimiri Regis. verba Privilegii hec sunt. eiusq. Dicto Rectori Iurato obedire teneantur. Non censetur a. iuratus ex eo. q2 ante sui admissionem in Rectorem n. fecit Professionem fidei coram loci ordinario iuxta Bullam Pii IV. q. publicata e. Anno 1651 a Petro Gembicki Epo Crac.

43

Informatio contra Exceptionem tenuitatis Beneficiorum Ecclesiasticorum, super quib. sunt fundati Professores Collegii Minoris Academiae Cracovien.

Primeua Fundatio siue dotatio quorundam Collegarum Minor. Acad: Cracov. tenuis admodum videtur et exigua, si non nullorum solitarie spectentur stipendia Professorum, at quia super hac Dote, praeter stipendium habetur. Mensa communis honesta. Habitatio commoda. Prouentus atq. distributiones in Erectione expressis ampliores. Ascensus ad Praelaturas et Beneficia pinguia, non pauper, sed locuples e dicenda. et fundationi Collegii DD. Iurisconsult. ibide existentis, anteponenda.

Mensa Communis e pro vnoquoq. vt vocant Collegiato, suoq. Seruitore. dieb. singulis 5 fercula, qnq. plura, pro coena duo, subinde tria, cum vero dieb. solennioib.

Habitatio commoda praeter commune triclinium, pro vnoquoq. Collegar. separatum hypocaustum siue sudarium optime instructum forib., seratura, fenestris, fornace. etc cum Camera hypocausto vicina, nec non alia camera pro Seruitore, et tertia pro lignis asseruandis.

Prouentus atq. distributiones ex reditib. communib. Collegii, quos continuae fundaoes nouae, intuitu illius primeuae dotis exiguae augent, ex Philosophica facultate ex Fisco, ex Examine promouendorum Baccalaureorum, et Doctorum, ex Pensionib. Ecclesiasticis Parochiarum. Przemikouien. Sorcinen. Proszouicen. ex Vniuersitatis bonis, villis, anniuersariis, reditibusq. oib. quib. oio destituerentur, si Collegae non essent.

Habent Ascensus ad Beneficia pinguia. Altaria, Sacella, Praebendas, Parochias obtenes, Canonicatus Ecclesiar. Collegiatar. S. Annae. 6 SS. Oium S. Floriani vbi nulli sunt in Capitulo praeter Professores Academ. Crac: nec non Vratislauien binos. Item Canonicatus Ecclesiarum Cathedralium Cracouien. duos alterum pro Theologo, alter. pro Iuriscon. et extra Cracouiam Premislien. in Russia vnum. Cancellariasq. Ecclesiasticos tres Syradiensem, Pocanien. Becensem. Praepositurus SS. Oium. S. Annae. S. Nicolai. S. Floriani de qua nunc e controuersia, atq. Praepositurum in Ciuitate Ilkusien.

Ascendunt item ad cathedras altiores, in Iure et Theologia. vt non sit mir. hodie ad quatuor Collegiaturas vacantes, concurrere Professores nº 25 impetrads praesentationis gra, a suis Collatorib. quas vbi acceperint, si instituuntur, ne horas Canonicas recitare cogantur, imo qdam ne primam Tonsuram accipiunt, et tn fructus percipiunt, praesentatios literas capiunt. contra quam olim ntris tpbq. fiebat, cuius rei viua extant in Vniuersitate testimonia Professorum, q ad Minq. Collegium vocati: ad singula ex suo ordine p descensum altaria, siue Collegiaturas instituebantur, nec ad emolumenta Academica vocemq. in Conuocationib. admittebantur. Hinc factu est ante aliquot annos, tpe celebratae synodi Dioecesanae, repudiatum fuisse. a Proo Synodi e corpore Vniuersitatis existentib. V. Rndo. Adm. R. Adamo Opatouio S.T.D. ~~[illegible]~~ Stan. Sudlowski I.V.D. supplicem libellum p Collegas Minores porrectu, de sub. fundaoibus tenuib. hisce Ecclesiasticis beneficiis, authoritate Synodi relaxandis. Sciebant sppe illi

illi, vti fundationum om̃ium Academicarum gnari, multis enim vicibus antea Rectorem Vniversitatis agebant, citra remorsum suæ Conscientiæ id proponi Synodo non potuisse, proindeq. manum huic operi admovere nolebant. Cæterum errorem illum tam absurdum, in præsentandis ad Beneficia Ecclesiastica personis Layciis et n̄ Clericis nisi solo habitu, fovent ipsi Academici Professores bonus maioris, penes quos ê ius Conferendi, dat ad ea Instituendi. Quin illi ipsi Collegæ Minores pro suo arbitratu fundationib. Ecclesiasticis disponunt quemadmodum novissime absq. consensu Summi Pontif. nec loci Ordinarij Prædium Grammaticæ cum pratis, piscinis, et agris quam pro vno Collegiato Collegij Minoris R. D. Nicolaus de Brzeznica Colleg. Colleg. S. Anni Cracoviensis Præposit. fundavit, ad Mensam communem converterunt.

Quoniam fundationis Collegij DD. Iurisperitorum facta est mentio. Habent quidem illi, ex suis fundationib. annuatim ~~40~~ florenos aureos 6 pro qb. instituuntur, et horas Canonicas recitant, sed alia emolumenta, nulla præter distributiones ex Vniversitate, et 6 grossos è reditib. sui Collegij, singulis diebus pro victu diurno expendendos

Insup ne qs arbitretur Beneficia ista ẽe Capellanias temporales et n̄ collativas, datas in compensationem ad servitium legendæ lectionis, ac proinde n̄ ẽe Beneficium Ecclesiasticum: Oppositum n. Fundatio sive Erectio Collegij illius minoris loquitur, q nihil interim ad manum esse n̄ pt, scilicet esse Beneficia Spiritualia, et collativa. Tum qr Authoritate Epi instituta et a Sede Apostolica Confirmata. Tum qr Institutio Ecclesiastica ad ea requiritur. vt habetur in statutis Academiæ Anni 1604 Iubrovicensium Reformationis. vbi dr.
Quia Ordinarius Decano et Custodi S: Floriani iz Minorum Collegarum institutionem concredidit, q illi ipsi de iure competebat, vetandum sub onere consciẽ et Excommunicationis pœna, ne invalidos et ad lectiones minus idoneos instituant om̃io necessarium ẽe iudicamus, vt q ad aliquam Lecturam pro minori Collegio eligetur teneatur Institutionem statim sequenti die à Decano vel Custode S. Floriani respective petere, et iuramentum circa institutionem p̄stari solitum de Obedien. Ordinario exhibenda, inventario rerum Beneficii sui conficiendo, bonis Eccles. n̄ alienandis, et alienatis pro posse recuperandis, præstare. et literas Institutionis formatas, sub manu et sigillo Instituentis q gratis dari dent. accipere. Nec patiantur in gravamen consciẽ suæ dicti Decanus et Custos aliquem absq. Institutione Canonica Lecturas tenere.

ORDINATIO CURSŪS MATHEMATICI

Sub Munificentia

CELSISSIMI ILLUSTRISSIMI & REVERENDISSIMI PRINCIPIS, EPISCOPI Cracovienſis, DUCIS Severiæ

In Univerſitate Cracovienſi perpetuò tractandi; Sequentem in modum.

Curſus hic Mathematicus dividetur in 3 Partes. Quarum 1ma continebit Matheſim Puram. 2da Applicatam. 3tia Phyſicam Dogmatico Experimentalem, ſive Elementa Phyſicæ Mathematicæ.

Matheſis Pura complectetur:
- Theoriam Arithmeticæ
- Geometriam
- Trigonometriam Planorum.

Załuski, bisk. krak. w styczniu 1750 r. przesłał do rektora uniwersytetu oświadczenie, iż chce mieć professorem Załuscianum ad cursum mathematices et physicae experimentalem tradendum, de munificentia sua fundandum. Uniwersytet na jego polecenie do napisania ku temu stosownego projektu wybrał Stanisława Filipowicza d. T. D. Józefa Popiołka, Ant. Krzanowskiego, Wawrz. Szattkiewicza professorów, Jana Przykowskiego fil. dokt. mat. professora, do których też przybrano Marcina Świątkowskiego Fil. Dokt. prof. zob. Conclusiones Universitatis 1750 2 marca pag. 391.

J. Muczkowski

Matheſis Applicata continebit:
- Elementa Mechanicæ
- Hydroſtaticæ
- Aërometriæ
- Hydraulicæ
- Opticæ
- Catoptricæ
- Dioptricæ
- Perſpectivæ,
- Trigonometriam Sphæricorum
- Aſtronomiam
- Geographiam
- Gnomonicam
- Chronologiam
- Pyrotechnicam
- Architecturam Civilem
- Architecturam Militarem
- Geodeſiam Seu Geometriam Practicam

in Phyſica

hysica tractabuntur, quæ Matheſis plicata non continet, videlicet

De Corpore ejusq proprietatibus gnitis. Item de Affectionibus.
De præcipuis Speciebus atq regulis Motûs
De Sono, igne, Meteoris, Vaporibus & Ventis.
De fluxu & refluxu maris.
De Mundo. ſive ejus vero Siſtemate.
De Terra rebusq Subterraneis.
De Sole aliisq Planetis & Cometis.
De Vegetabilibus.
De Senſibus & Animalibus.

Hæc omnia pertractabuntur triennio, ſingulis diebus duas horas impenden nempe antemeridianâ horâ 10mâ; postmeridianâ horâ 2dâ

Quolibet Trimeſtri Lucubrationes fient ex pertractatis ejusdem. In termino verò cujuslibet anni, fiet Lucubratio ſive diſcurſus publicus ex pertract is anni totius. In decurſu autem triennii, fiet Diſputatio ex Univerſo ſu tantisper expedito.

-technica & utraq Architectonica, quoniam amplioribus explicationibus delineationibus indigent ſimul & colorum adumbrationibus, adhuc extra cturam Curſûs determinati indigent ampliari tempore, atq adeo & altero rofeſſore.

n verò demonſtrabuntur praxes Geometricæ in campis, aut altitudinibus aliis, ſilebunt Lectiones aliæ hac in materia verſantes.

bra profundiſſima Pars Arithmeticæ ac proinde ſummè difficili atu, neq tamen ideo contemnenda, ſed ſaltem quoad pri rdiſcenda, præter hunc Curſum distinctam Lectionem c re- quirit. Neq enim Libri Recentiorum Authorum Mathematico qi poſſunt, neq legi; ſi hæc Scientia ignoretur. Ideoq distinctum Profeſſorem requirit.

Pro prætactis Scientiis in Curſu ſuo perlegendis Locus commodus & Instrumenta cum distincto Obſervatorio neceſſe habent.

Tempus inchoandi Curſûs & pertractandi de die in diem, idem erit cum Curſu Philoſophico, festos nimirum dies & tempora quibus Auditor abigitur Cracoviâ excipiendo.

Matheſis Pura primo Semeſtri tractabitur, ſubſequentibus Semeſtribus eadem

…is matutinis Sive antemeridianis repetetur, postmeridian…
temporibus, Mathesis applicata curret juxta ordinem præscriptu…
& antemeridianis horis penes Mathesim puram explicabitur.

Præterea necessarius est Astronomus perpetuus, qui nulli alteri ne…
operam impendendo, ascitis sibi Discipulis, jugiter Observationibu…
Siderum incumbat, instrumentis hac in parte necessarijs bene provisu…
ac Loco non destitutus; quæ omnia hucusque in nostra Universitate non
videntur, ut pote inter eos, qui possint hac in Arte plurimum versari
Sed ob inopiam instrumentorum ac Loci incommoda, genium sui inter
angustias cognitæ Scientiæ premunt.

Itidem ad Physicam Experimentalem distinctus Professor deside-
ratur, qui præter tradentem Cursum Mathematicum, continuus sit
in ijs, quæ tantæ Scientiæ necessaria esse dignoscuntur.

ORDINATIO CURSUS MATHEMATICI

Singulari Munificentiâ

CELSISSIMI ILLUSTRISSIMI et REVERENDISSIMI Domini PRINCIPIS EPISCOPI Cracoviensis DUCIS Severiæ, Universitatis Cancellarii et Benefactoris longe faventissimi

In Universitate Studii Generalis Cracoviensis, perpetuo tractandi sequentem vel similem in modum.

22)

Cursus hic Mathematicus dividetur in Partes 3. Quarum 1ma continebit Mathesim Puram. 2da Mathesim Applicatam. 3tia Phycam Dogmatico-Experimentalem

Mathesis pura complectet{
Theoriam
Arithmeticæ.
Geometriæ
Trigonometriæ Planorum et
Trigonometriæ Sphæricorum

Mathesis applicata continebit{
Elementa
Mechanicæ
Staticæ
Hydrostaticæ
Aërometriæ
Hydraulicæ
Opticæ
Catoptricæ
Dioptricæ.
Astronomiam
Geographiam
Gnomonicam
Chronologiam
Pyrothechnicam
Architecturam Civilem
Architecturam Militarem
Geodesiam vel Geometria Practica
:

Physica Dogmatico-Experimentalis aget de iis, de quibus Mathesis Applicata non egit videlicet:

- De Corpore ejusq Proprietatibq et Affectionib.
- De præcipuis Speciebus atq Regulis motus
- De Sono, Igne, Meteoris, Vaporibus et Ventis
- De Fluxu et Refluxu maris.
- De Mundo sive ejus Systemate vero
- De Terra rebusq Subterraneis
- De Sole aliisq Planetis et Cometis
- De Vegetabilibus
- De Sensibus et animalibus

Cursus hic Mathematicus, si intra Triennium absolvendus erit, Singulæ trium ejus Partium, uno anno pertractabuntur, singulis Diebus duas horas eidem impendendo: antemendianam 1mam, et Pomeridianam 2dam

Si verò pro tradenda et explicanda 2da Parte sc: Mathesi applicata, majus requiritur temporis spatium, quàm pro 1ma sc: Mathesi Pura, atq pro 3da sc: Physica Dogmatico-Experimentali 1ma Pars tradetur anno uno integro horis utrisq. 2da Pars similiter pertractabitur Anno 2do uno integro utrisq horis et præterea Commutatione æstiva Anni 3tii hora matutina continuabitur. 3tia verò Pars eadem Commutatione æstiva anni 3tij inchoabitur hora pomeridiana, et Commutatione Hyberna utrisq horis continuabitur sic:

Commutationes

Horæ	Æstiva	Hyberna	Æstiva	Hyberna	Æstiva	Hyberna
X	Pura	Pura	Applicata	Applicata	Applicata	Experimen[illegible]
II	Pura	Pura	Applicata	Applicata	Experimen:	E[illegible]
	Annus	Imus	Annus	2dus	Annus	[illegible]

Quod si Cursus hic Mathematicus, intra [illegible] instar Cursus Philosophici terminari debebit, ordinari poterit sic 1ma ejus Pars tractabitur Commutatione æstiva anni Imi utrisq horis, et Commutatione hyberna ejusdem Anni Imi hora matutina continuabitur. Eadem Commutatione Hyberna ejusdem Anni Imi 2da Pars incipiet hora pomeridianâ, et per æstivam Commutationem Anni 2di utrisq horis continuabitur. 3tia verò Pars tradetur Commutatione hyberna Anni 2di utrisq horis.

Commutationes

H	Æstiva	Hyberna	Æstiva	Hyberna	
X	Pura	Pura	Applicata	Experiment.	Mat
II	Pura	Applicata	Applicata	Experiment.	Pom
	Annus Imus		Annus 2dus		

Anni

47

Initium et reassumptio hujus Cursus, semper fiet unà cum Cursu Philosophico et iisdem temporibus quibus hic, ille quoque cessabit. Inchoabitur verò sicut et ille, solenniter previa Intimatione publica et Praefatione ex Cathedra Superiori

Singulis Annis, imò et singulis Semestribus Disputationes ex pertractatis materiis instituentur

Quo Die demonstrabuntur Praxes Geometricae in Campis vel alibi, sive in Altimetria sive in Planimetria, eodem silebunt Lectiones hac in materia versantes

Algebra Speciosa praesertim suprema et maxime difficilis Species Arithmeticae, quamvis ad Mathesin Puram referatur et in ea includatur, ideo tamen inter alias per expressum non est posita, quia haec integro anno tradi et explicari exigit, nec omnibus scitu necessaria, nulli tamen contemnenda, et saltim quò ad aliqua principia ab omnibus perdiscenda, utpote quia commodè ab eo Libri recentiorum Mathematicorum legi et intelligi non possunt, qui hanc Scientiam prorsus ignorat. Unde ab alio Professore distinctim tradi debet ~~ut tradi solet~~

Similiter Astronomia, Astrologia Arithmetica purè Speculativa et Sonorosa, ac aliae principales Matheseos partes, et signanter Astronomia, quae ad observandos motus Situs, Configurationes, et alias Syderum et Planetarum affectiones Virum totâ vitâ huic soli Scientiae deditum requirit, Instrumentorumque exquisitissimorum copiam, et loci in quo observationes institui possint, commoditatem postulat, interim antiquae licet tenuissimae Fundationis Professoribus eidem committentur, prout committebantur adusque dictis Professoribus tradentur

Pyrothechnica et Architectura utraque Civilis et Militaris, quia cum delineationibus exquisitissimis et illuminationibus debitis, ob angustiam temporis in Cursu Mathematico accuratè tradi non possint, Latuscianus novae Fundationis Professor, futuris Regni Statoribus et Reipublicae Defensoribus, suam extra Cathedram offert et pollicetur operam efficacissimam

Ordinatio [illegible] Cursus Mathe
matici in Universitate Crac:
tractandi

CURSUS MATHEMATICUS

Physico-Dogmatico-Experimentalis

Singulari Munificentiâ

CELSISSIMI PRINCIPIS

D. ANDREÆ

STANISLAI KOSTKA

Comitis in Zaluskie

ZALUSKI

EPISCOPI CRACOVIENSIS

Ducis Severiæ

EQUITIS AQUILÆ ALBÆ

Studii Generalis Universitatis Cracoviensis

CANCELLARII & PROTECTORIS

Longè Faventissimi

MECÆNATIS AMPLISSIMI

In eadem Universitate Cracoviensi

[illegible]tar Cursûs Władysławsciani Philosophici

Singulis Bienniis

[illegible] Professorem sumptibûs Suæ Illustrissimæ Celsitudinis

Salariatum

EXPEDIENDUS

Œconomiam habebit sequentem.

Œconomia Operis.

Cursus hic Mathematicus Physico-Dogmaticus, et Dogmatico-Experimentalis in tres dividetur Partes. In quarum 1ma Mathesis Pura de mane singulis diebus non impeditis, horâ 10. brumali tempore, æstivali verò hora 6ta matutina tradetur et explicabitur totô bienniô. 2da Pars continebit Mathesim applicatam quæ itidem singulis diebus non impeditis à meridie horâ 2dâ tempore brumali, jam autem tempore æstivo horâ 4ta annô unô integro tradetur et explicabitur, partim in Lectorio quod nomine Ptolomæi inscribitur sive aliô in loco ampliori, ad usum et repositionem Instrumentorum ejusdem Artis et Professionis commodiori; partim in campo præsertim aura majali favente. Inchoabiturque Pars 2da non simul cum prima nec post decursum primæ, sed dum puræ Mathesis seu Partis 1mæ annus secundus inchoabitur, et dum eadem Pars prima finietur, hæc quoque terminabitur. 3tia Pars continebit Physicam Dogmatico-Experimentalem, sive Elementa Physico-Mathematica pertractabitur annô unô, eadem horâ et locô quibus pertractabatur Mathesis applicata: inchoabitur verò eodem tempore, quo Mathesis pura propter novos Auditores iterum à principio reassumetur. Et sic consequenter de anno in annum, sive de bienniô in biennium, easdem Partes Cursus et materias reassumendo.

Mathesis itaque Pura totô biennio horis matutinis Mathesis applicata nisi uno anno, et Physica Dogmatico-Experimentalis altero anno pertractabuntur horis pomeridianis. Et singulis annis, imò et singulis semestribus Disputationes ex pertractatis materiis institue^ntur^

(geometricae) Cum verò demonstrabuntur praxes Ge[illegible] in

(tum silebunt) campis sive in altimetria sive in Planim[illegible]bunt aliæ Lectiones hac in materia versantes.

Initium et reassumptio hujus Cursus semper fiet unà cum Cursu Philosophico, et in iisdem temporibus quibus hic ille quoque cessabit. Solenniter quoque sicut et ille inchoabitur prævia intimatione publica et Præfatione ex Cathedra superiori.

Synopsis Materiarum Cursus Mathematici

Prima Pars nempe Mathesis Pura complectetur
1. Theoriam Universæ Arithmeticæ
2. Geometriam Universam Speculativam
3. Trigonometriam utramque Planorum et Sphæricorum

Secunda Pars sive Mathesis applicata continebit

- Elementa Mechanicæ
- Hydrostaticæ
- Aërometriæ
- Hydraulicæ
- Opticæ sive Perspectivæ
- Catoptricæ
- Dioptricæ
- Astronomiam
- Geographiam
- Gnomonicam
- Chronologiam
- Pyrotechnicam
- Architecturam Civilem
- Architecturam militarem et
- Geodesiam sive Geometriam Practicam

Tertia Pars seu Physica Dogmatico-Experimentalis aget de iis de quibus applicata Mathesis non egit, nempe

- De Corpore ejusq̀ proprietatibus et affectionibus
- De præcipuis Speciebus seu Regulis Motûs
- De Sono, Igne, Meteoris vaporibq et ventis
- De Fluxu et Refluxu Maris
- De Mundo sive de ejus Systemate vero
- De Terra rebusq subterraneis
- De Sole aliisq Planetis et Cometis
- De Vegetabilibus de Sensibus et de Animalibus

Algebra quæ est suprema et maximè difficilis species Arithmeticæ quamvis ad Mathesim puram referatur, et in ea includatur, ideo tamen inter alias per expressum non est posita, quia hæc integrô annô tradi et explicari exigit nec omnibus scitu necessaria, nulli tamen contemnenda et saltim quoad aliqua principia ab omnibus perdiscenda, utpote quia commode ab eo Libri recentiorum Mathematicorum legi et intelligi nonpossunt qui hanc Scientiam prorsus ignorat. Unde ab alio Professore distinctim tradetur prout et antea tradebatur.

Similiter Astronomia, Astrologia, Arithmetica purè speculativa et Sonoros, ac aliæ principales Matheseos partes et signanter Astronomia, quæ ad observandos Motus, Situs Configurationes et alias Siderum et Planetarum affectiones, virum totâ vitâ huic soli Scientiæ deditum

deditum requirit, Instrumentorumq exquisitissimorum
abundantiam, et loci commoditatem postulat; interim
antiquæ licet tenuissimæ Fundationis Professoribus comm
tentur prout committebantur adusq
Pyrothechnica et Architectura utraq Civilis et Militari
quia cum delineationibus exquisitissimis et illuminati
onibus debitis ob angustiam temporis in Cursu Mathe
matico accurate tradi nonpossint, Zatuscianus novæ
Fundationis Professor futuris Regni Statoribus et
Reipublicæ Defensoribus suam extra Cathedram of
fert et pollicetur operam efficacissimam

II